D. Y V. COROMINAS PRATS

Burgeseta

COMEDIA EN TRES ACTES

BARCELONA

1910

BURGESETA

D. y V. Corominas Prats

Burgeseta

Comedia en tres actes

DE TOTS COLORS

BARTOEMU BAXARÍAS
IMPRESSOR : : P. Mercader, 10
BARCELONA : : : : : 1910

PERSONATGES

Enrich Galcerán.—Home de negoci, simpàtich, 35 anys, no du pel a la cara, un xich calvo, tipo extrangerat, vesteix correctament, maneres decidides.

Lluis Llobateras.—Arquitecte, 25 anys, bigoti a lo Kaiser, elegant, irònich, un xich escéptich, egoista en el fons, fill de

Don Joan Llobateras.—60 anys, tipu vulgar de comerciant retirat. satisfet, poch elegant, bigoti retallat, panxeta.

Don Policarp Piñol.—50 anys, viudo vanitós, groller: es de la Creu-Roja (oficial) comerciant de bacallà.

Puigdengoles.—Advocat, 25 anys. vesteix de jaqué, magre ab cara de penes, du ulleres y barbeta, posat d'incomprés.

Quel.—Ordinari de Vilajova, 40 anys, es pagés, y el fá, servicial qnan li convé, aspecte simpàtich; en el fons un poca vergonya.

María.—Filla de D. Joan Llobateras, 23 anys, hermosa. vesteix ab senzillesa y elegancia, caràcter en apariencia afable y ductil, egoista y ambiciosa, molt inteligent.

La Tieta.—Cunyada de D. Joan Llobateras. 35 anys, fets, en confessa 30, te encara esperan-

ces, vesteix en consequencia, pinta y toca el piano malament abdues coses; cabell oxigenat, s'escolta quan parla, amiga de llegir noveles.

D.ª Salvadora.—Esposa de D. Joan Lloberas, 50 anys, vulgar, sense instrucció ni dó de gents, procura amagarho sense conseguirho. Porta sempre vestits bons y de mal gust.

Isabel.—22 anys, amiga de colegi de María Llobateras, coqueta, maliciosa, desconfiada, un xich desinvolta y atólondrada, vesteix ab elegancia cridanera, està convensuda dels seus atractius.

S.ª Galcerán (D.ª Ramona).—Tia d'Erich Galceràn, viuda, sense fills, viu a la seva torra de Vilajova de desde que es viuda, ben educada, talent natural y molt dó de gents, bona dòna y simpàtica. Vesteix de negre.

Minyona.—dels senyors Llobateras. 20 anys, sapada de la La Conca, bona noya y bestia.

La Quimeta.—30 anys, de ciutat, cambrera de la senyora Galceràn, al revers de la medalla de de l'anterior.

ACTE PRIMER

A casa dels senyors Llobateras a Barcelona. Saleta de confiansa, portes a dreta y esquerra, la del fons oberta. Aspecte elegant, mobles nous.

ESCENA I

D.ª SALVADORA *y la* MINYONA

Surt D.ª Salvadora de la seva cambra (esquerra) y se dirigeix a la Minyona que acaba d'endressar la saleta.

D.ª Salvadora. Digui al senyoret que no's descuidi d'enviar targetes al senyor Planas, que avuy es el seu sant. *(Girantse d'esquena a la minyona)*. Veigi si la punxa'm ve al mitj.

La minyona rectifica la *manteleta* o el cinturón. La senyora pren el moneder que havía deixat demunt de la tauleta y es dirigeix a la porta del fons.

Minyona. Senyora!

D.ª Salvadora. Qué?

Minyona. Que vol avuy per escudella: pistons o betes?

D.ª Salvadora. Lo que vulgui... y ja li vaig dir que això d'*escudella* no ho digués.

Minyona. Donchs com ho tinch de dir?

D.ª Salvadora. Digui *sopa*, que està més be... No sè quan apendrà d'enraonar com nosaltres!

Va per anársen.

Minyona. Senyora! Que se'n va ab un frare a les faldilles.

Les hi arregla. Surt D.ª Salvadora y es queda la minyona sola arreglant la saleta. Canta

Que te quieres apostar, etz.

ESCENA II

LLUÍS, *la* MINYONA, *després* MARIA

Lluís. *sortint malhumorat de la seva cambra, dreta.* Ahir vaig deixar una goma esborradora nova demunt de la meva taula... Ja ha volat!

Minyona. Potser ha anat a terra... Com que salta.

Lluís. No pas si no la toquen *(cridant).* Entrar vosté a endressar el despatx y extraviarse'm alguna cosa, tot es hu!

Maria, *entrant pel fons.* Que scn aquets crits?

Lluís. Res... que no guanyaré prou pera gomes. Ahir mateix en vaig comprar una de nova y ja s'es fos.

La Minyona se'n va pel fons.

Maria. Ja sortirà!

Lluís. No sé ont la deu haver entaforada.

Maria. Vols una molla de pa, de moment?

Lluís. No cal... Pero es que es la cansó de cada dia!... Aquesta dèria que teniu d'endressarho tot... Ab això sí que no sembles pas germana meva!

Maria. Però home, be s'ha d'arreglar el teu despatx *(irónica)*. Figurat que ve un propietari a encarregarte una casa, que pensaría si ho vegés tot en desordre?

Lluís. Que allí s'hi trevalla!

Maria. Lo que fòren les apariencies!

Lluis. Que per ventura no m'hi passo una o dues hores diaries dibuixant?

Maria. Encare fas aquell progecte d'iglesia?

Lluis Sí; el tinch ja quasi del tot acabat.

Maria. Y't creus que te l'encarregarà may ningú una iglesia?

Lluís. Qui sab, Mare de Deu!... Estém o no estém en període constructiu?... Jo'm preparo... Ja has vi t també els planols que hi fet pera un Teatre Municipal?

Maria. Sí, molt bonichs. Son aquells que hi ha un marge tan gran, oy?

Lluis. Sí. En els trevalls pera l'Ajuntament s'hi ha de deixar sempre... També tinch progectada una *Kursaal*.

Maria. Digues un café-concert o, millor, una casa de joc... Això sí qu'encare que no passi de progecte...

Lluis. Que sabs tu, que sabs tu!... Si havém de fer la *Ciutat*, fíxathi, *Ciutat* ab C majúscula, no hi pot mancar un espléndit café-concert...

Maria. Les diversions, en la ciutat que dius, no han d'esser d'aquesta mena d'espectacles... altres esplais hi ha més dignes.

Lluïs, *ab admiració cómica*. Noya, parles com un llibre... D'ensà que tens per pretendent a un poeta místich... te tornes predicadora...

Maria, *protestant.* No ho es de poeta!... Total per uns versos que va fer!...

Lluís. No ho he dit per ofèndrel... però no'm negaràs que té la primera condició pera serho: es pobre.

Maria. Però té un gran cor!

Lluís. No n'hi ha prou pera fer bullir l'olla... Però ja sé que no't convencería. Tú, are, te fas la romàntica, jo soch francament positivista... Crech que en aquest mon la qüestió son rals!... Ja vindràs ab mí, desenganyat noya, l'amor s'evapora .. y els diners quedan...

Maria. May me casaría jo pels diners!... *(Pausa).* Y vols dir qu'es tan pobre com dius?... A casa seva crech qu'estàn be...

Lluís. Son molts germans.

Maria, *tristament.* Ja es veritat, ja!... *(Pausa).* Però que en treuría de ser ambiciosa?

Entra la Tieta.

ESCENA III

Dits y la TIETA

Tieta. Sabeu si vindrà a dinar el vostre pare?

Lluís. No sé, tieta; suposo que sí. Be se'n dona de feina, pobre papà, ab la tal torre!... Sort que ja s'acaba...

Tieta. Ah! Que ja haveu pensat ab el nom que se li té de posar?

Lluís. Me sembla que lo millor fora no posarnhi cap.

Tieta. Ja vareu sentir lo que va dir en Joan fa pochs dies: que hi pensessim.

Maria. Que n'ha pensat algún vosté, tieta?

Tieta. Es clar que sí. En tinch varis.

Maria. A veure, díguils?

Tieta. El primer es molt escayent y sona molt be a l'orella...

Lluis. Naturalment, no té pas de sonar al nas!

Tieta. *mitj enfadada.* Que xistós!

Maria. Digui, digui, no'n fassi cas d'aquest. Quín nom es?

Tieta. *Villa de les acacies.*

Lluis. De bola?

Tieta. *després de mirársel, no volentne fer cas.* O aquest altre: *Torre florida.*

Lluís. Fa molt aigua-naf... No sé perque havem de preocuparnos pel nom; prou que'ls forasters n'hi treuràn algún.

Tieta. Vols dir?

Lluís. Que's pensa que'ls de Vilajova seràn diferents dels d'altres bandes? A fora ja se sab, això de treure motius se practica com un sport... Aném a dir que aquí a Barcelona passa lo mateix...

Maria. Crech que a la torre, de posarli algún nom, el millor es el de la mamà: *Villa Salvadora*, y si'l troben massa llarch, *Dora*, que es com li diu el papà...

Lluís. Això de *villa* no es català.

Tieta. Es pot dir *torre*; també es bonich. *Torre Dora.*

Lluis y Maria riuen.

Lluís. Just! Torradora!... No n'hi ha cap de més propi. Ab la calor que hi faràl...

Tieta. *alsantse enfadada.* Ab vosaltres es impossible parlar de rès.

Se'n va.

Maria. Veus, ja l'has feta enfadar!

Lluís. Oh! Ella sí que aviat hi es!

Maria. Sembla que ho fassis expressament. Lo pitjor es que m'ho farà pagar an a mí!

Lluís. An a tu?

Maria. Sí. Quan li diré d'anar a un cinematògraf no ho voldrà, y com a la mamà li fa mal a la vista...

Lluís. Encare no hi vas prou ab el papà?

Maria. No es lo mateix.

Lluís, *rient.* Ah, dolenta!... Segur que quan hi vas ab la tieta, troveu an en Puigdengoles per *casualitat*...

ESCENA IV

Dits y la MINYONA, *després en* PUIGDENGOLES

Minyona, *enirant.* Hi ha el senyor Puigdengoles.

Lluis. *Esta y la otra vayan pasando!...*

Maria. Que entri.

Lluis. Ja tens aquí l'*enamorat doncell!*

Puig, *entrant.* Que tal Maria? Que tal Lluis?

Saludos.

Maria. Be y vosté?

Lluis. Ola noy, que dius de bó?

Puig. Res de nou. Els demés tots bé? *(A Maria).* Que no hi es la seva mamà?

Maria. No; ha sortit a fer una visita de condol. El papà també es fora, però hi ha la tieta: vaig a cridarla.

Puig. Que no's molesti!... He pujat un moment pera dirlos que tinch un palco pel concert de l'Orfeó...

Lluis. Una «llotgeta»

Puig. ...Que'ls vinch a oferir per si desitjan anarhi...

Maria. Gracies; ho demanaré al papà.

S'assenten.

Puig. Saben a qui he vist aquest dematí? Al senyor Piñol. Que no ha vingut?

Lluis. No. Que ha de venir?

Puig. Aixís m'ho ha dit.

Lluis. Has fet be d'advertir (*A Maria*). Si pregunta per mi dígali que no soch a casa... Quin hòme més pesat... Mira, avisa a la tieta y la faràs contenta.

Puig. Es de debò, donchs, que porta intencions?...

Maria. No sé, en Lluís ho diu...

Lluis. Però que no veus les magarrufes que li fa la tieta?... Mira tú que a la seva edat!...

Maria. Calla!... St'l sentía!... (*Entra la minyona.*

En Puig y la Maria segueixen la conversa en veu baixa.

Minyona, *de desde la porta.* Senyoret!

Llnis. Que hi ha?

Minyona, *adelantantse.* Portan el *recibo* de la *Menguardia.*

Lluis. Que es això de *menguardia?* Digui: «*van*», dona, «*van*»...

Minyona, *entornantsen a la porta y cridant cap a dins.* «Van»!

Lluis, *alsantse contrariat y rient a pesar seu.* Tingui y vagi, vagi en nom de Deu.

Li dona una pesseta. Surt la minyona.

Puig, *a Maria, seguint la conversa.* Sí, demà-

nali, tením tan poques ocasions pera parlarnos... Ah! té.

Li dona un paquetet de bombons que's treu de la butxaca. La Maria s'adona que'n Lluis els sent.

Maria, *alt.* Moltes gracies... però per qué ho fa això?

Puig. Que no li agradan, Maria?

Lluis. An ella?... Si es de lo més llaminera!

Maria. No ho cregui, això m'ho llevan.

Lluis. No hi tens cap culpa. Es un fet d'herencia...

Maria. No diguis, que ni'l papà ni la mamà hi son aficionats al dols.

Lluis. D'herencia... *colateral....* La nostra xamosa tieta es torna boja per les llaminadures... Figura't que's veu l'aixarop a raig d'ampolla!...

Puig. Tu sempre de broma... Me'n vaig que a les onze tinch una vista... un judici oral...

Lluis. Que te l'ha proporcionat el torn d'ofici el teu client?

Puig. Sí, un trinxeraire que va robar una canyería de plom... Total res!

Lluis, *ab fingit enfado.* Com s'entén res! La propietat es sagrada!

Maria. Y el defensa vosté?

Lluis. No passis ansia, el condemnaràn!

Puig. Home, gracies!

Lluis. No ho dich per tu, es que conech el jurat. Si *no més* hagués donat una ganivetada probablement l'absoldríen: fora *passional*; però un atach a la propietat!

La Maria que ha destapat la capsa de bonbons n'ofereix

an en Puigdengoles y an en Lluis.

Puig. Ja hi toques, ja. (*Treyentse el rellotge*). Però es tardíssim... María, a reveure. Lluis...

Maria. Fins després.

En Lluis acompanya an en Puigdengoles fins a la porta del pis, surten abdos per la del fons, tornant en Lluis tot seguit.

ESCENA V

MARIA, LLUIS, *després la* MINYONA

Lluis. Si aquest espera pera casarse que'l bufet li dongui... me sembla que n'hi ha per estona..· y sent passant d'en Codols s'hi farà més sabi que rich... D'advocats n'hi ha més que un foch no'n cremaría.

Maria. Y d'arquitectes?... Ademés sembla que al Sr. Codols el presentaràn per diputat provincial y, si surt, li té promesa una plassa...

Lluis. De què?

Maria. No me'n recordo. Sé que es a la Diputació y que cobraría cinquanta duros.

Lluis. Ben poca cosa es.

Maria. Deu n'hi do!

Lluis. Que'n fareu de badalls!

Minyona, *entrant.* Dispensin que me'n havía descuidat, senyoret; m'ha dit la senyora al sortir que li fes pensar en enviar targetes a Don... a Don...

Lluis. Enterats!

Minyona. ...que avuy era el seu sant.

Lluis, *impacient.* A veure, porti un diari que mirarém els Sants (*surt la minyona*). Sabs que havem fet una adquisició ab la tal minyona! Sembla que baixi de la vall d'Aran! *(Torna la minyona ab el «Cu-cut»).*

Minyona. Si es servit.

Li dona el periódich.

Lluis. Que'm porta are, el «*Cu-cut*»?

Minyona. Com ha dit que volía mirar els sants.

Lluis, *fa una pilota del «Cu-cut» y li tira.* Si no se'n va d'aquí!...

La Minyona fuig corrents.

Maria. Déixela. Ja me'n ocuparé jo de les targetes... (*Anant a obrir un escriptori de la saleta).* Aquí hi te d'haver un calendari.

Lluis. Però mira que es bleda! Es ben be un tros de carn batejada!

Minyona, *tímidament, desde la porta.* Senyoret!

Lluis, *enutjat.* Altre vegada!

Minyona. Hi ha el senyor Piñol.

Lluis. Que passi! (*A la germana*). Jo fujo: Quin aburriment!

Maria. Vaig a avisar a la tieta.

Se'n va per l'esquerra, mentres en Lluis se'n va per la dreta, quedantse un moment la escena sense ningú.

ESCENA VI

SENYOR PINYOL, *la* TIETA *y* MARIA

Sr. Piñol. *Entra pel fons. Es dirigeix al sofà.* Que diuen de bo aquestes senyoretes?

Fa un geste de contrarietat per la planxa quc acaba dc fer al veure que no hi ha ningú, desprès se cargola el bigoti, que ja du molt cargolat.

Tieta. *Entrant per l'esquerra seguida de María.* Que tal senyor Piñol?

María. Com està?

Sr. Piñol. Be, gracies. Potser les he vingudes a destorbar...

Tieta. Vostè no destorba may... Per lo que feya!... Estaba pintant una *pandereta.*

Sr. Piñol. Sí que'm sab greu!

Tieta. Oh, no es cosa que porti pressa.

Sr. Piñol. Vostè sempre tan aficionada a la pintura! Y què representa, si's pot saber, lo que are fa?

Tieta. Un pastoret y una pastoreta.

Sr. Piñol. Es un *asunto* molt original! *(Petita pausa).* Ja saben que demà hi *ha parada*?

Tieta. No'n sabía rés.

Maria. Ni jo.

Sr. Piñol. Però que no llegeixen els diaris? Això no sabien?... No'ls agrada presenciar una revista?

Maria. Es una cosa tan re-vista!

Tieta. Ay, a mi m'entussiasma.,. Es una nota de color tan brillant! Vostè hi deurà anar...

Sr. Piñol, *cofoi.* Naturalment! La Creu Roja no pot faltarhi!

Tieta. Y ahont serà?

Sr. Piñol. A la Diagonal, a les onze.

Tieta. No hi faltarem, veritat, María?

Maria. Sí y que m'agradarà véurel d'uniforme. No l'hi he vist may.

Sr. Piñol. Per cert que demà n'estreno un... El que tenía ja no podía anar; figuris que havía fet tota la darrera campanya.

Tieta. Ah, no sabía que vostè hagués estat a Melilla.

Sr. Piñol. Com a serhi... allò que's diu serhi... no senyora... però ve a ser lo mateix...

Maria. Ah!

Sr. Piñol. No vaig faltar a cap dels embarchs y desembarchs del Moll... y allí, a la Barceloneta, ab aquell sol y aquella pols.., Y, parlant d'una altra cosa, ja tenen acabada la torra?

Tieta. No encara; ja voldría que estés llesta... Tinch unes ganes d'anar a Vilajova... hi ha allí tants bons aires!..

Sr. Piñol. Ja ho pot dir, ab el bosch tan a la vora. Vaja! tota aquella encontrada es hermosíssima... Jo en dich la «Suissa catalana».

Maria. Que hi ha estat vostè a l'altre de Suissa, a l'auténtica, a la *propiamente dicha*?

Sr. Piñol. No, senyoreta, y vostè?

Maria. Tampoch... Però per lo que he sentit a n'en Lluis, me sembla que li donaría totes les Vilajoves per un Interlaken, per exemple.

Sr. Piñol. Jo fa quatre estius que hi vaig y

pera mí es una mitja vida. El metje m'ho té recomanat.

Maria. Que està malalt?

Sr. Piñol. La neurastenia, la ditxosa neurastenia! Es la plaga de tots els que treballém de cap... y jo, ja ho saben vostés, tot lo sant dia de cap al negoci!

Tieta. Y que no té els seus dependents?

Sr. Piñol. Fíisen dels dependents! Si un no vigilés!... Me diràn que pera quí trevallo, sent sol?

Maria, *somrient.* Vostè s'hauría de casar,

Sr. Piñol. Oh! Prou que m'ho diu el metje també... Però com la persona a qui he posat inclimació no acaba de decidirse, sens dubte perque soch viudo... (*Es mira a la Tieta. Pausa.*) Però veig que'l seu papà triga... y voldría passar pel despatx avants de dinar... (*S'alsa*).

Tieta. Ja se'n va?... No tanquen a la una?

La Maria truca el timbre; ve poch després la minyona que es queda a la porta del fons pera acompanyar al Sr. Piñol.

Sr. Piñol. Ja tornaré a passar qualsevol día pera parlar ab en Joan... Ara ja he tingut el gust de véureles a vostés y saber que tots estàn bons. Molts recorts a la seva germana, al seu cunyat y a n'en Lluís (*dona la mà ala tieta*) que no'l veig may enlloch. (*Dona la mà a la Maria*). Senyoreta...

Maria. Passiho be.

Tieta. A reveure, Sr. Piñol!

Se'n va pel fons el Sr. Piñol, precedit de la minyona.

ESCENA VII

Dits menys el SENYOR PIÑOL, *després en* LLUÍS, *despres* LA MINYONA

Tieta, *fentse ilusions.* No se pas que li deu voler dir a n'el teu pare...

Maria. Y res!... ho ha dit para motivar la seva visita al venirnos a dír que demà hi havía parada pera que anessim a véureli el vestit nou!

Tieta. Què sabs tu! Què sabs tu!...

Se'n va a la seva cambra.

Maria. *A la porta del quarto den Lluís.* Ja es fora, Lluis.

Lluís. *Entrant y flairant l'aire.* Uf! Quina bravada ha deixat! Quina olor!... Es ridícol un home que's perfuma... Ahont es la tieta?

Maria. Ara ha entrat a la seva cambra.

Lluís. Se'n deu haver anat a estudiar l'«esperanto... No més li faltava aquesta seba!

Maria, *atinanthi.* Potser ha sortit al balcó a admirar el *garbo* de D. Poli... Vaig a la tribuna a véureho.

Se'n va pel fons. Lluís somriu. Entra la minyona ab una tarjeta a la safata.

Minyona, *poruga.* Hi ha aquest senyor!

En Lluís llegeix la targeta.

Lluis. No'l conech. Ja es a mi a qui demana?

Minyona. M'ha dit que li era igual al pare com al fill.

Lluis. Fassil entrar! A veure...

ESCENA VIII

LLUÍS, GALCERÁN

Lluís. *Sorprés al veure entrar a n'en Galceran.* Com! El senyor Galcerán!

Galceràn. Pera servirlo, amich Llobateras.

Lluis. Vosté per Barcelona! Vaja una sorpresa més agradosa... Pel nom no hi queya.

Galceràn. Com la meva, donchs ignorava que'l senyor Llobateras a qui vinch a veure, per lo que li esplicaré, fos el que l'any passat vaig tenir el gust de coneixer a Ginebra... N'hi ha tants del seu nom!... La casualitat va durnos al mateix hotel y quan un es a l'extranger dona tan de bo trobar un català y més si aquest es una persona instruida y amable com vosté.

Lluis. Gracies. Sab que'm varen servir molt els informes que'm va donar. Quantes vegades he recordat ab gust aquells pochs dies que varem passar junts...

Galcerán. *Danke shönu!* .. Y no pensa tornarhi aquest istiu per aquelles terres?

Lluis. No senyor. Aquest istiu el passaré ab la familia, a Vilajova, a la torra qu'estém fent.

Galceran. Que es, per cert, lo que motiva la meva visita *(geste d'estranyesa de'n Lluis)* y em proporciona la satisfacció de tornarlo a veure... Donchs vosté es el propietari de la torra?

Lluis. Es el meu pare... Jo no'n soch més que l'arquitecte.

Galceran. Es igual... La meva tia, que es la mestressa de la torre del costat de la de vostés...

Lluís. Donya Ramona?

Galceran. Just... M'ha encarregat que mirés si arreglavem alló del safreig, porque com es paret mitjera...

Lluis. Sí, sí, ja sé... Prou que ho vaig dir al papà que reclamaríen... coses d'éll. Díguili a la seva tia que ja ho pot donar per arreglat...

Galceran. Li agraeixo molt, La co a, en sí, es de poca importancia, però ja sab com son els vells, y la tia...

Lluis. Hi viu vosté ab ella?

Galceran. Sí, per una temporada. Els metges d'allà a Hamburg me varen espantar un xich; me van dir que'm convenía descansar, fer higiene, y m'aconsellaren un viatge pel Sud. Donchs aniràs a veure la tia—vaig pensar—, es l'únich troç de familia que'm queda y la pobra m'estava sempre pregant que hi anés...

Lluís. Però s'hi deu avorrir extraordinariament en aquest temps a Vilajova?... y que'm dispensi Donya Ramona!

Galceran. No ho cregui. Per ara, al menys. Porto una vida tant diferenta de la acostumada que hi trobo cert encís... Ademés, y potser aquesta sia la rahó principal, ab els quinze dies que hi soch me trobo molt millor, més fort, més àgil...

Lluis. Aviat comensarà a animarse tot alló ab la colonia estiuenca. Veurà quin be de Deu de noyes maques. Vosté encara deu ser solter. Cuidado que no'l pesquin!...

Galceran. No es fàcil. Estich acostumat a trobar ams per tot arreu. Vosté sab la llibertat que tenen les noyes a Alemanya; figuris lo que hauràn probat!... Allí la gent

me fa algún capitalet—en el comers no's pot amagar—però les he vist sempre tant interessades, tant fredes, tant sense gracia...

Lluis. Potser en sabràn més les barcelonines. Vigíli!

Galceran. Es veu que vosté no es gaire amich del matrimoni.

Lluis. No ho cregui... *(riu)*. Quan se'm presenti una noya ab un dot regular, també m'hi deixaré caure... Lo bo s'ha de pagar.

Galceran, *(rient)*. Ah! Ah! Es dir que no's casaría ab una noya pobra?

Lluis. May! El casarse es un luxe que surt car. Res més just que's parteixin els gastos aquells que se'n parteixen les satisfaccions.

Galceran. Y les noyes que no tinguin dot que no's casín?

Lluis Sempre hi haurà imprevisors o egoistes que no reflexionant ab el pervindre dels fills, si tenen la desgracia d'enamorarse s'hi casaràn.

Galceran. Aquets no son egoistes, els egoistes son els altres.

Lluís. No ho veig aixís.

Galceran. Sí, perque els que vosté diu, son els que no volen passar mal-de-caps pels fills y, no tenint la previa seguretat de poder subvenir als gastos que ocasionen y deixarlos encare un capitalet sense que s'hagin de privar de rès, prefereíxen abstenirse.

Lluis. Y fan be.

Galceran. Fan malament. Aquets mateixos amohinos son l'esperó que'ls farà lluitar... y aniràn més lluny que'ls altres, creguim.

Lluis. Y si es quedan pel camí, els seus fills que vagin a captar...

Galceran. No ho cregui; treballaràn també, perque'ls hauràn criat aptes pel treball: no'ls donaràn una ocupació de desvagats com tenen els altres, que si per un etzar se troven privats de la fortuna ab que contaven, es veuen y es tornen uns perduts... o s'engegan un tret al cap.

Lluis. Si son forts lluitaràn també.

Galceran. Sí, però, ho seràn de forts? Creu vosté que'ls fills que'l cálcul ha posat al mon, vinguen dotats de les mateixes energíes que'ls qu'hi ha posat l'amor?... La Naturalesa sab més que nosaltres y es per selecció natural que les races es conserven y es fan fortes... Això no ho dich jo, ho diuen tots els pensadors.

Lluis, *poch convensut.* Si... es un ideal molt bonich, molt bonich... no fa gaire ho deya a ma germana, que també es idealista com vosté...

Galceran. Ab la seva germana parlaven d'aquestes qüestions?

Lluis. Oh, no d'un modo abstracte, com vosté compendrà... feyem consideracions sobre... un fet particular.

Galceran. Que potser es promesa la seva germana?

Lluis. No es *oficial* encara. Llàstima—li deya an ella—que tothom no pensi axís, però desenganyat, avuy la qüestió son rals...

Galceran. Y que li ha respost?

Lluis. Que may es casaría pels diners.

Galceran. Ah!

Petita pausa.

Lluis. Jo potser no hauré nascut pera donar tant bells exemples.

Galceran. Es modestia seva.

Lluis, *somrient.* Y en quan a vosté... veig qu'es un teórich. Per qué no's casa?

Galceran. Tothom m'ho aconsella y comprench que tinch de ferho... però... no trobo l'arbre per penjarme.

Lluis. Arbres ray!... A Vilajova, si vol, li ensènyarè tot'una *arbreda.* No soch pas enemich de que'ls altres se casin...

Galceran, *rient.* Conto ab vosté, donchs. Y pensan anarhi aviat a la torra?

Lluis. Desseguida qu'estigui llesta; ja falta poch.

Galceran. Es molt bonica. Els planols son de vosté?

Lluis, *ab tó festiu que segueixen abdos fins al final de l'escena.* Vaja! Estaría be que un arquitecte anés a encarregar a un'altre els dibuixos d'una torra seva!... sobro tot poguentse inspirar en revistes extrangeres!

Galceran. Ah, l'ha copiada?

Lluis, inspirat! Tots fem lo mateix. Es clar que, devegades, també volém fer alguna cosa original... però generalment reservém la nostra originalitat pera obres de més empenta., que acostumen a ns agradar a ningú. Veu, jo estich esperant—assentat, val a dirho—que m'encarreguin un teatre o una iglesia... El meu fort son les Catedrals. Allí al despatx tinch uns projectes... Els vol veure? No porta pressa?

Galceran. Gens,

Lluis, *alsantse.* Donchs fassim l'obsequi de

passar y els hi ensenyaré; ab una condició: que ha de dir que li agraden.

Galceran. Ja pensaba dirho aixís.

Lluis, *obrint la porta de la dreta.* Fassi el favor...

Se'n van abdos.

ESCENA IX

SENYOR LLOBATERAS, *totseguit.*

LLUIS *y* GALCERAN

Sr. Llobateras, *entrant pel fons y dirigintse a la Minyona que no's veu.* Però si no hi ha ningú! (*Sentint parlar en el despatx*). Ah, ja'l sento! (*Tus pera que s'adonguin d'ell*).

Lluis, *desde dins.* Ola papà! (*Surt ab en Galceran; els dos duen papers a les mans. Presentant*). El Sr. Galceran, d'Hamburg... Sab que quan vaig anar a Suissa...

Sr. Llobateras. Sí! Sí! Perfectament. El meu fill ens en ha parlat alguna vegada de vostè, sempre ab gran elogi.

Galceran. Es molt amable.

Lluis. Dona la coincidencia que'l nostre amich es nebot de Donya Ramona de Vilajova, ahont hi passa una temporada...

Sr. Llobateras. Ah, sí?

Lluis. Ha vingut par encárrech d'ella pera arreglar lo del safreig... Jo li he promés en nom de vosté que's modificaría.

Sr. Llobateras. Fes lo que't sembli, noy, tú ets l'arquitecte.

Galceran. Y un gran arquitecte, per lo que veig... (*desenrotllant un paper*).

Sr. Llobateras, *rient.* En Lluis un gran ar-

quitecte?... Ho crech, ho crech... s'ha passat mitja carrera al billar!

Lluis, *rient.* Papà, mira que'm *sofoco!*

Galceran. Això diu molt en favor seu. No hauría pas volgut que tingués sempre matrícules d'honor!

Sr. Llobateras. Tan com això...!

Galceran, *mirant el plànol.* Desenganyis, Sr. Llobateras, el que dibuixa una Catedral com aquesta es home de grapa. Això es una portalada, esbelta y seriosa com ha de ser la d'una iglesia... La nau central es magnífica... y la sagristía... Que diu aquí? Foyer? *(estranyat).* Com! una iglesia ab *foyer?*

Lluis. Però si està mirant el del café-concert!

Galceran. Consti que ho he dit de bona fé. *(Donant els papers an en Lluis)...* Senyor Llobateras... (*Va per despedirse).*

Sr. Llobateras. Ja se'n va?

Galceran. Fa estona que soch aquí y temo abusar de la amabilitat de vostés. Cóntinme per un amich... y lo mateix a Hamburg que a Vilajova...

Sr. Llobateras. Te rahó que serém vehins aquest istiu... Segui una estoneta, home, farém un cigarret... *(Es treu la petaca y n'hi ofereix an ell y a n'en Lluis)* y coneixerà la nostra familia. *(An en Lluis).* Vols anarles a avisar?

Lluis, *ananthi.* No se si ha tornat la mamà .. *(Surt).*

Galceran. Ja la deuen estar acabant, la torra?

Sr. Llobateras. Suposo que d'aquí tres o quatre setmanes estarà llesta. Tot dependrà dels *senyors* pintors, que son la gent més *gansa* que hi ha al mon... y les pretensions

que gastan! Tots es creuen *artistes!* Avuy mateix he dit a un que s'estaba contemplant la seva obra...

Entran D.ª Salvadora ab la Maria y en Lluis.

ESCENA X

Dits, D.ª SALVADORA, MARIA, *després la* TIETA

Sr. Llobateras. Ah! Ja son aquí. *(S'alcen ell y en Galceran).* Vos presento al Sr. Galceran, amich de'n Lluis y nevot de D.ª Ramona, de Vilajova *(An en Galceran).* La meva senyora, la nostra filla Maria. *(Saludos).*

D.ª Salvadora. Y com està la seva tia?

Galceran. Molt be, gracies. M'ha encarregat que, si les veya, les saludés en nom seu.

S'assenten.

D.ª Salvadora. Moltes gracies. Dónguili també memories de part nostre... Pensa estarhi gaire temps vosté a Vilajova?

Galceran. Un parell de mesos.

D.ª Salvadora. Si es que la seva tia el deixa marxar...

Lluis. O no el reté alguna forastereta.

Galceran, *sonrient a Lluis.* Potser sí.

Segueixen ells dos la conversa en veu baixa.

Sr. Llobateras, *A Maria, baix.* Però perqué no ha vingut la Laura?

Maria. S'està empolainant. *(Veyentla venir).* Are es aquí.

Entra la Tieta. El Sr. Llobateras y en Galceran s'alcen. Presentacions.

Sr. Llobateras, *presentant.* La meva cunyada... Are està molt desanimat encare, però ja veurà d'aquí una mesada quin altra aspecte pren Vilajova...

Tieta, *que ha anat a seure a seure al costat d'en Galceran.* Allí sempre s'està de festa: reunion balls... sobre tot balls... Que no es balladors, vostè?

Galceran. Ho havía estat, però ja als meus anys!...

Tieta. No digui això, y ara!

Galceran. Gracies per aquest «*y are*.»

Continuen parlant els dos un moment, després prestan atenció a la conversa general.

Sr. Llobateras, *a la seva dóna.* Ja has anat a donar el pésam a l'Antonieta?

D.ª Salvadora. Are'n vinch. Qui li havía de dir, pobre senyor Rovira, qu'estrenaría tan aviat aquell bonich *panteon* que'n Lluis els va fer!

Lluis. Ja ho pot dir, ja, que es bonich... y sólit... Es una obra per la vida... Si no fos aquell angel!...

D.ª Salvadora. Que té aquell angel?

Lluis. Que plora ab poch convenciment...

D.ª Salvadora. *A Galceran.* Tinch entés que vostè, ordinariament, viu a Hamburg. Diuen que es molt bonich. *(A son marit).* Tu en vares venir emprendat!

Galceran. *Al Sr. Llobateras.* Ah, vostè coneix Hamburg?

Sr. Llobateras. Molt poch; no mes hi vaig estar tres díes, y com hi anava per negoci, no vaig veure gran cosa... Recordo, sí,

aquell port inmens... y aquell riu... Ay! com ne diuen?

Galceran. L'Elba.

Sr. Llobateras. Just! Es preciós. Tractava jo allavors en cereals y estava en relacions ab la casa Müller-Schneider; ja els deu conèixer vostè?

Galceran, *somrient.* Ja ho adquirir!

Sr. Llobateras. Continuen venent tant?

Galceran. Mès encara! Y això sí que puch saberho de bona tinta, perque la casa gira avuy a nom de «Henri Galceran», servidor de vostés.

Sr. Llobateras. Com? La va comprar?

Galceran. Fa dos anys... y per ara no'm puch queixar de la sort... Però jo'ls estich destorbant. *(S'alsa.)*

Sr. Llobateras. Res d'això! Molt al contrari!...

Galceran. Senyora Llobateras! (*Es despedeix*).

D.ª Salvadora. Espero que a Vilajova tindrém ocasió de veurel sovint.

Galceran. Lo que serà una satisfacció per mi! *(A la tia)*. Senyora!

Tieta, *corretgint.* Senyoreta.

Galceran. «*Oh! pardon!*» (*En Lluis s'aguanta el riure*). Senyoretes!

Saluda ceremoniosament a la tieta y a la Maria.

Maria. Molts recorts a la seva tia.

D.ª Salvadora. Saludi a Donya Ramona de la nostra part.

Galceran. Moltes gracies... Senyor Llobateras... (*An en Lluis*). Celebro tant...

Se'n va. En Lluis surt ab ell pera acompanyarlo fins a la porta del pis.

ESCENA XI

Dits menys GALCERAN *y* LLUIS

Sr. Llobateras, *a la seva dona.* Ha de ser molt rich aquest xicot, molt ric; perquè la casa Müller-Schneider tenía més d'un milió de marchs de capital y aquest diu que encare gira per més que ells... Ha de ser molt rich, vaja!

La María al sentir la paraula «milió» presta atenció a la conversa.

Tieta, *tot anantsen a la seva cambra.* Y es ben simpàtich, no troveu?

Sr. Llobateras. Molt amable!

D.ª Salvadora. Molt atent!

La María no diu rès; sembla preocupada; arregla les cadiras auxillars. Pausa.

Sr. Llobateras, *alegroy.* Y com està la qüestió del dinar? *(Es treu el rellotge).* Me sembla que ja es hora.

D.ª Salvadora. Ara hò vaig a veure!

Se'n va y el senyor Llobateras darrera d'ella, per l'esquerra.

ESCENA XII

MARIA *y* LLUIS

La María es queda un moment sola pensativa.

Lluis, *entrant.* Que tal? Veritat que es ben simpàtich?

Maria. Sí.

Lluis. Y molt aixerit. Axís s'explica que hagi arreplegat tants diners Me sembla que aquest istiu intimarém a Vilajova. (*Va per anàrsen.*)

Maria. Lluis!

Lluis. Què!

Maria, *somrient.* Quant es un march?

Lluis, *anantsen.* Un march?... Una pesseta trenta o trenta cinch, ab el cambi. (*Se'n va*).

Maria. *Sola, es queda mirant enlaire com sí fes un càlcul de memoria.* Prop de trescents mil duros. (*Mirant a terra somrient, tot anantsen*). Trescents mil duros!...

TELÓ

ACTE II

En la torra dels Srs. Llobateras a Vilajova.

Saleta a peu plà, porta al fons que donà al jardi, portes a dreta y esquerra, piano, tauletes, balancins, cadires de jonch, etc.

ESCENA I.

LLUIS, MARIA, TIETA

La tieta està sentada al piano tocant una pessa italiana antiga y cursi; se la sent abans d'alsar el teló. La María està sentada llegint o brodant. En una de les portes del costat hi ha un biombo.

Lluis, *entrant per la porta del fons.* Ola! Ja han dut els diaris?

Maria. No encara; el carter està per arrivar.

La tieta acaba la pessa.

Lluis. *A la tieta, aplaudint.* «*Bravíssimo!*» Que bonich! A mi m'entussiasma aquesta música!

Tieta. No, si ja ho sé que a vosaltrés no os agrada... Sou modernistes! Avuy tot ha de ser de Wagner! Mùsica sabia!

Maria, *entussiasta.* Sembla impossible que no li agradi la música del més gran dels compositors!

Tieta. Un gran compositor, en Wagner? Y

que ha de ser! No posehía cap de les tres coses que's necessiten pera escriure música.

Maria. Quínes coses son aquestes?

Tieta. Primera: inspiració, la segona, sentiment y la tercera... la tercera,.. Ara no me'n recordo!...

Lluis. Paper y tinta, potser?

Tieta, *molestada.* Que graciós!

Lluis, Bé, no s'enfadi... ho he dit en serio que m'agradava la pessa... No es «*El poeta moribundo*?«

Maria. Repetéixila.

Tieta, *mitg enfadada.* Es el «*Non tornó.*»

Lluis. Donchs *no'n tornarsi...* Esperi en tot cas a que sigui aqui en Galceran... perque suposo que deurà venir...

Tieta, *altre vegada enutjada.* Perquè ho suposes?

Lluis. Com que la veig ab el *matinée* bo!

Tieta. Potser sí que t'has cregut...

Lluis. Be, no dissimuli... que ja sé que li deixa noveles...

Maria. *A Lluis.* Calla!

Lluís. Per qué?... Ja sabs que totes les meves simpatíes eren pel senyor Piñol!...

ESCENA II

Els mateixos y en QUEL *(carter)*

Quel. Bon dia!

Lluis. Bon dia,Quel. Que hi ha cartes?

Quel, *donant un plech an en Lluis.* Si es servit: els diaris, una postal molt bonica per la senyoreta y dugues cartes. (*En Lluis dona la postal a la Maria que s'adelanta per*

llegirla. En Quel es treu una carteta de la butxaca y la dona dissimuladament an en Lluis). ...y aquesta del interior. Me l'ha donada D.ª Matilde.

Lluis, *fentli senya de que calli y ficantse la carta a la butxaca, es treu céntims y els hi dona)*. Per vos, Quel'.. y a reveure.

Quel. Gracies, Don Lluis! *(Sen va)*.

Lluis, *mirant el feix de diaris.* Tingui, tieta, *«El Propagador de San José.» (Li dona).*

Tieta. Ah! molt bé; me l'emporto a dalt. *(Se'n va)*.

Lluis. *A Maria. desprès de mirarse els sobres.* Son pel papà... Postal d'en Puigdengolas, oy? M'ha semblat conèixer la lletra...

Maria. Sí, es d'ell! Me diu que vindrà a dinar en el tren que arriva a les 12 y 5.

Lluis. Es el que va més depressa.

Maria. Es ab el qne torna sempre en Galceran quan ve de Barcelona.

Lluis. Vaya! Deus estar contenta?

Maria. Sí!

Lluis. Ay quin *sí* mes pansit! Que teniu alguna cosa...?

Maria. Y are!

Lluis. Deu venir pera que el felicitém per haver conseguit aquella plassa. No li donen 70 duros?

Maria. Si... Ja veus si es poca cosa!

Lluis. Deu n'hi do!

Maria, *consultant el rellotje que porta a la munyeca.* A les 12 y 5.

Es queda un moment pensativa.

ESCENA III

Els mateixos, SENYOR GALCERAN, *després* DONYA SALVADORA

Sra. Galceran, *acompanyada de la criada.* Bon dia! Que diu de bo la joventut?

Lluis. Com està, senyora?

Maria. Com està, Donya Ramona? Segui, fassi el favor.

Sra. Galceran. Que no hi es la seva mamà?

Lluis. Sí, senyora, vaig a avisarla. (*Hi va*).

Sra. Galceran. Es pera parlarli de la funció del Sagrat Cor... Y lo de vostès com va? Ja sé que'n Piñol organisa en el Cassino una festa de beneficencia en la que vosté hi pren part... No fan una comedieta?

Maria. Si senyora, un diàlech, que estich segura que'l diré molt malament y quasi'm sab greu d'haver acceptat... Me sembla que'l seu nevot si el faig equivocar no m'ho perdona.

Sra. Galceran. No es aquesta tarda el primer ensaig?

Maria. Aixís haviem quedat.., però m'agradaría més que fos aquest dematí, perque a la tarda...

Sra. Galceran. Ja li diré donchs; an ell si que totes les hores li son bones.

Maria. Si'm vol fer aquest favpr...

D.ª Salvadora. *Entrant per l'esquerra seguida de'n Lluis.* Com està aquesta senyora?

Srà. Galceran, *alsantse y saludant.* Anem passant y vostè?

La Maria surt per anar a buscar flors.

D.ª Salvadora. Molt bé, gracies.

Sra. Galceran. Dispensim si l'he vinguda a veure en aquesta hora intempestiva... Me'n vaig desseguida!

D.ª Salvadora. Vol callar!

Sra. Galceran. Però es que acaba de dirme el Sr. Rector que li agradaría molt que per la festa de demà estessin guarnits tots els altars, y com això requereix cert temps... voste que té el del Roser...

D.ª Salvadora. Sí, sí. . Te rahó y li agraheixo m'hagi avisat.

Sra. Galceran. *An en Lluis.* També hem parlat de vosté, Lluis!

Lluis. De mí?

Sra. Galceran. Sí senyor. Vosté serà portador del tàlem.

Lluis. Que pesa gaire?

D.ª Salvadora. Vaja, ab que surts, ara!

Sra. Galceran. Me sembla que be el podrà dur. Contém ab vosté, veritat?... Y ara ab el seu permís...

D.ª Salvadora. Ja se'n vol anar?

Sra. Galceran. Sí senyora... Només he entrat per dirli això... ja tornaré un'altre estona...

D.ª Salvadora. Li torno a repetir les gracies.

Al sortir la Sra. Galceran es topa ab Maria que porta flors.

Lluis. Passiho be, Donya Ramona!

Maria. Se'n va, ja? He cullit aquestes flors per vosté?

Les hi dona.

Sra. Galceran. Oh, gracies... quins clavells tan macos!

Maria. Son del meu balcó.

Sra. Galceran. *A D.ª Salvadora.* Recorts al seu marit y a la seva germana.

D.ª Salvadora. Moltes gracies!

Se'n va la Sra. Galceran.

Maria, *a la porta.* Hi pensarà, veritat, a dir an en Galceran el cambi de hora?

Sra. Galceran. Perdi cuidado... Oh, no's molestin!

La Maria y en Lluis surten ab ella pera acompanyarla fins a la porta del jardí y retornen totseguit.

ESCENA IV

Dits menys la SENYORA GALCERAN

D.ª Salvadora, *al veure entrar als seus fills.*

Ja sabs lo que't toca, donchs, María. Demà dematí ja pots comensar a tallar flors y fer poms... En Lluis t'ajudarà.

Lluis. No sé si tindré temps.

D.ª Salvadora. Y això?

Lluis. M'haig de fer riçar els cabells. Me sembla que es de rigor per anar a la professó!

D.ª Salvadora. Jo no podré ajudarvos. Entre avuy y demà té de quedar llesta la confitura.

Lluis. Perdi cuidado... procurarém que l'altar fassi goig.

D.ª Salvadora. *A Maria.* Deixem anar a veure aquella que fà...

Se'n va a la cuina.

ESCENA V

LLUIS, MARIA *y la* ISABEL

Isabel. *Apareixent al dintell de la porta. Parlant al defora ab la seva minyona.* Sí que hi son! Esperim an aquell banch! *(Entrant)* Que tal, Maria? Y vosté, Llobateras?

Maria. L'Isabel!

Lluis. Perfectament!

Maria. Que matinera! Me sembla impossible!

Isabel. Just! Bescántem are tu!

Maria. Seu, seu!

Isabel, *sentantse.* Ay!, sí, que estich molt cansada. (*Agafant un llibre de damunt de la tauleta*). Quin llibre es aquest? *(Llegint el titol* «Trevalls d'amor endebades...» Oh, Deu ser molt verda aquesta novela!

Maria. No ho sé: es de'n Lluis.

Lluis. No es cap novela: es una comedia de Shekaspeare!... La vol?

Isabel. Ja me la deixarà. Ara estich acabant el «Quo vadis» que m'agrada molt... Ja l'havia llegit en francés, d'amagat de la *Madre*, quan era a Jesús-Maria.

Lluis. Jesús María! *(riu).*

Isabel. Però no l'havía entès gaire... Que bonich es!... Veritat María?... No l'has llegit, tu?

Maria. Si m'ho preguntés un altre diría que no... Ademés no'm va agradar.

Isabel. Qüestió de gustos!

Lluis. Questió de temperaments.

Isabel. Però deixemns estar de llibres y preparinse a compadirme. Amaneixin els mocadors. Ja estàn? Donchs sàpiguen que en

lloch de demà, ens en anem aquesta mateixa tarde a Barcelona!

Lluis. Còm es possible? Y no's revolucionen els joves foresters?

Maria. Quina llàstima! Y quan tornareu?

Isabel. Desseguida que s'hagin fet els funerals. Ja es acudit, veritat, el d'aquesta tia del papà, anarse a morir precisament quan tenia jo de fer comedia, una cosa que tant m'ilusionava! Per mi ho ha fet expressament pera fastidiarme... No'm podía veure.

Maria. Y t'agrada an a tu fer comedia? Donchs an a mi creu que sino perqué vares insistir tant y tant en que fos jo la que't sustituís, y, ademés, per tractarse de una funció de beneficencia, no hauría pas acceptat...

Isabel. Potser no't fora tant sacrifici si en contes den Galceràn fos en Puigdengoles.

Maria. Potser no, però no es fàcil que me'n vegis fer cap ab ell.

Isabel. Y això?

Maria. Es enemich de les comedies casulanes... Encara no'en sab rès d'aquesta.

Isabel. Ja haveu ensajat?

Maria. No encara. Avuy serà el primer.

Isabel. Aquest dematí?

Maria, *ràpida.* No, a la tarda.

Isabel, *desilusiouada.* Ah! fins a la tarda... Si que'm sab greu, nosaltres marxem en el tren de les tres... Ara he trobat la Matilde que m'ha dit que aquesta tarda també anava a Barcelona per veure el metge.

Maria. Hi va molt sovint.

Lluis que fullejava un periòdich, ha parat atenció de desde qu'es parla de la Matilde.

Isabel. Com que té automóvil!

Maria. Ditxosa ella!

Lluis. Y vostès, pensen ja tornar a ser aqui dimecres?

Isabel. No se, no hi confio massa, dependrà de lo que li diguin al papà els de la casa de la Caritat... y allí tenen sempre tanta feina..

La Maria sense que la Isabel la vegi, se mira el rellotge que porta a la munyeca, y fà un petit geste d'impaciencia.

Lluis. Però perquè no encarrega els funerals a una altre iglesia?

Isabel. Perquè a les altres resulten més cars y dolents... Entenguinme... vull dir que...

Maria, *rient.* Oh! Oh!

Lluis. Ja, ja!... Ja l'entenem, no s'espliqui més.

Isabel. Oh! es que es molt maliciós V. Ah!.. ara que me'n recordo... ja saben que al costat mateix de ca la Elvireta hi han dos cassos de verola? Jo, de desde que ho se, no hi anat més a véurela.

Maria. Fas bé de dirmho, la verola, quin horror!

Lluis. Y ja es segur que sía verola? En un poble tant sa com aquest?... Al menys aixís ho diuen!

Maria. Qui?

Lluis, *irònich*, El metge del establiment, el del poble, l'arcalde, els botiguers... Tothom, vaja!... Per cert, conten que una

vegada va estar aqui, pera una consulta, el doctor... el doctor... ay! com se diu?... Aquell tant lleig del automovil... que té una dòna guapassa... No recordo el nom, ara: però tant se val! Donchs va dir «Mireu si es sà aquest poble, que malgrat haverhi tanta bruticia per tot arreu, no logren tenir une pidemia»!

Isabel. Ho devía dir ab certa recansa, naturalment?

Maria. Pobres metges!

Isabel. El papà no ho pot sentir dir que aquest poble no sía sà.

Lluis. Es comprén! Hi te dugues torres per llogar!

Isabel. Es terrible vosté! *(aixecantse)*. Me'n vaig perqué ja deu ser d'alló més tart... y la pobre Roseta m'està esperant al jardí.

Maria, *aixecantse ab rapidesa.* Adeu, donchs, y que tornis aviat!

Lluis. No es cap hora!

Isabel. Ah! me'n oblidava! Ont me vares dir que vivía la teva modista? m'haig de comprar un sombrero de mitg dol...

Maria. Carrer de Sta. Agna, número... Calla, aniré a mirar el forro del meu. *(s'en và).*

Isabel. Me sab greu que't molestis!...

En Lluis se la mira somrient ab malicia.

Isabel. Se pot saber perqué riu, senyor impertinent?

Lluis. Es que penso en la ignocenta que es la meva germana, perqué si no ho fos tant..

Isabel. Que?

Lluis. Ja hauría endevinat el motiu de la seva visita.

Isabel. Y vosté tant maliciós, ja l'ha endevinat?

Lluis. Just! Com també endevino la seva contrarietat de tenirsen d'anar sense tornarlo a veure.

Isabel. Y are! An a qui?

Lluis. Vol que li anomeni? An en Galce...

Isabel. Es inútil! No se li escapa rès a vosté!..

Lluis. Rés. També se que té una rival.

Isabel. *ràpida, ab interés.* L'Elvireta, oy? Ja ho sé!

Lluis. No es l'Elvireta. Una de més temible!..

Isabel. Qui?

Lluis. La meva tieta!

Isabel, *rient.* Ja, ja!... Aquesta ray!

Lluis. No rigui, fassi el favor; pensi qu'es familia!

Entra la Maria

Maria, *entrant.* Aquí tens el nom y direcció apuntats en aquesta targeta meva!

Isabel. Mercès, noya! No vols pas rès per Barcelona?

Maria. Rès, que tornis aviat, *(es fan un petó)*.

Isabel, *a Maria.* A reveure donchs!*(a Lluis)*. Passihobé, vostè... y ara sigui reservat, eh?

Lluis. Un reservat per les senyores!... Que va cap a casa?

Isabel. Si, perquè?

Lluis. Pera acompanyarla... pera que no fassi cap malesa pel camí... però m'ha d'assegurar que ningú me trencarà les cames.

Isabel. Es ben xerraire!

Maria, *rient.* No'n fassis cas d'aquest tarambana!

Lluis, *posantse la gorra. A la Maria.* M'en vaig al casino a trovar el papà...

S'en va ab l'Isabel.

ESCENA VI

MARIA *y la* TIETA

Tieta, *entrant per la dreta tota empolainada.* Ja es fora aquella desvergonyida? No he volgut entrar per no trovarmhi!

Maria. Pobreta Isabel! Quina animositat li té d'un quant temps en aquesta part!

Tieta. Es que m'he adonat de les seves trapaceries... Creume, no't convé aquesta amiga.

Maria. Ay pobre xicota!

Tieta. Fiat de la meva experiencia, adquirida, no per que tingui gaires més anys que tu, sinò per que hi anat sempre ab els ulls molt oberts!... Que ja ha vingut el teu papà?

Maria. No encara.

Tieta. Y això que m'ha dit que vindría a buscarme a les onze en punt!... Ja han tocat fa estoneta!...

Maria. No deurà venir d'aquí, quart més, quart menys.

Tieta. Ah!... no ho se! Ens tením de trobar ab en Miquel del Molí a cal notari, pera firmar una escriptura.

Maria. Alguna hipoteca, potser? Un *dogal*, com diría en Lluis?

Tieta. Deixal estar en aquell! Ab tot vol fer broma, fins ab coses tan sagrades com son els debitoris!

Aquesta conversa l'han tinguda dretes, a les últimas frasses

la Maria que ha sentit remor de passos al jardí, treu el cap per la porta y reculant depressa diu:

Maria. Ve el papà ab en Galceràn. Vaig a avisar a la mamà, (*surt*).

Tieta, *emocionada*. Però no'm deixís sola!

ESCENA VII

senyor LLOBATERAS, GALCERAN, TIETA, *desseguida donya* SALVADORA *y* MARIA

Sr. Llobateras, *en el llindar de la porta.* Vostè primer, fassi el favor!

Galceran. De cap manera.

Entran el senyor Llobateras y Galceràn. Aquest porta al trau un clavell dels que ha donat a sa tia la Maria.

Sr. Llobateras. *A sa cunyada.* Hola! Ja estàs a punt?

Galceran. Deu la guart. Com està?

Tieta, *fent magarrufes.* Bé, gracias, y vostè?

Galceran, *donantli un llibre.* Perfectament!... Aquí li porto el llibre que'm va demanar.

Tieta. Oh! Quanta molestia!

Mentrestant el senyor Llobateras mira les cartes y els diaris de damunt de la tauleta.

Galceran. Molt al contrari! Ja sab que tinch una veritable satisfacció en poderla complaure.

Tieta. Vostè es molt atent!

Sr. Llobateras. *A la tieta.* Que son fòra?

Tieta. No, son a dalt: ara deuràn baixar.

Sr. Llobateras. Es que no podem perdre temps; aquells ens esperaríen...

Entran donya Salvadora y la Maria.

D.ª Salvadora. Deu lo guart!

Galceran. Com està, senyora? Y vostè, Maria?

Maria. Molt bé, gracies. Deu venir per ensajar, veritat?

Galceran. Si a vostè li ve bé!...

Maria. Si, si.

La tieta s'ha adelantat ab el llibre y el fulleja, li cau un paper que hi ha dintre, pensantse que es una carta per ella tem que'ls demés se'n hagin adonat y no atrevintse de moment a cullirlo hi posa el peu damunt.

Sr. Lloberas, *a Galceran.* La Laura y jo ens en tenim d'anar a fer una diligencia de precis... Ja ens dispensarà, veritat?

Galceran. Vol callar!

Sr. Llobateras. Encara que esperem trobarlo aqui, al tornar.

Galceran. Si no tarden gaire!

Sr. Llobateras. *A sa cunyada.* Aném, tu?

Tieta, *enguniosa.* Si, si!... Es que...

Sr. Llobateras, *un xich impacient.* Apa, dòna!

Tieta. Oh, es que estava pensant si me'n duria paraigues... mirin quins nuvols corren

Tots se giren cap a la porta! del jardí per mirar el cel, menys la Maria, la Tieta creyent que no la veu ningú aprofita el moment pera cu-

llir el paper, però la Maria hi es més amatenta y l'agafa.

Sr. Llobateras. / **D.ª Salvadora.** Pero si no se'n veu cap!

Maria. *A la Tieta.* Que es de vosté aquest paper?

Tieta, *contrariada.* Meu? Ay, no!

Maria, *fixantse ab el contingut. An en Galceran.* Es una factura de vosté!

Galceran, *prenent el paper que li allarga Maria.* Ah, sí... Al venir he trobat al fuster y me l'ha donada... Distretament la dech haver posada dins del llibre...

Se la posa a la cartera.

Tiet, *dgsilusionada.* Ah, era una factura!... *(Al seu cunyat).* Quan vulguis, Joan!

Sr. Llobateras. Aném. Fins després, doncs, eh?

Galceran. Passinho be!

D.ª Salvadora. Adeussiau.

Maria. Quin sol tindran!

Surten el Sr. Elobaters y la Tieta.

ESCENA VIII

GALCERAN, MARIA, DONYA SALVADORA

D.ª Salvadora, *sentantse al costat de la tauleta.* Be y que es aquesta comedia?

Maria. Es aquell mateix diàlech que varen fer a Puigcerdà la Pilar y l'Amades, se'n recorda?

D.ª Salvadora. No gaire.

Maria. Si... Aquella viudeta que's troba en un ascensor que s'encalla y ni ella ni un

senyor desconegut ab qui per casualitat pujava, el saben fer anar ni amunt ni avall... Y la senyora passa *la mar* d'enguníes...

D.ª Salvadora. Y com s'acaba?

Galceran. Com totes les comedies, ab un casori... (*Pausa*). Si els meus dependents me vegessin, no hi farien poca brometa... Ab el meu caracter...

Maria. Tampoch s'avé gaire ab el meu donarme en espectacle..., però pensém que contribuím aixís a aliviar la situació dels damnificats d'Organyà...

D.ª Salvadora. Ay, sí, pobre gent!... Y ont cau aquest poble?

Maria. No me'n recordo.

Galceran. Jo tampoch... però sé que hi va passar alguna desgracia. Els diaris n'anaven plens díes enrera.

D.ª Salvadora. Sí, encare me sembla que llegeixo els titols: «Gran catàstrofe de Organyà. Arrivada del Gobernador. Panich de la gent... (*en Galcerà somriu*). No vaig tenir valor per llegir els detalls!

Maria. Lo cert que diuen que hi ha molta gent desvalguda... donchs no'ns preocupém de rès més.

Galceran. Ja sab el paper, vosté?

Maria. No gaire... Temo que ho faré molt malament.

Galceran. No ho crech pas aixís.

Maria. Ja veurà. Vol que comensém l'ensaig?

Galceran. Com tinguin gust.

D.ª Salvadora. M'agradarà véurels.

Maria. *A la seva mamá.* No val a burlàrsen. *(An en Galceran).* Que ha portat el seu exemplar?

Galceran. No; com ja'l se de cor.

Maria. Vostè, mamà, podrà anarnos seguint ab el meu y avisarme si m'equivoco.

Li dona l'exemplar que hi ha demunt de la tauleta.

D.ª Salvadora. Molt bé: Que es gaire llarch?

Maria. Un quart tot lo més... Arreglem una mica l'*escena:* Aquí les cadires. *Coloca dues cadires auxiliars ben juntes prop de la tauleta.* Calli! ja qu'en tenim un, com en el teatre, el biombo figurarà l'ascensor,

Va a cercar el biombo que hi ha al fons devant de una porta, en Galceràn s'adelanta yel coloca darrera de les cadires,

Aixís farà més ilusió!

La María rapidament se'n va a la porta del fons y mira el biombo, rectifica la posició del mateix al objecte de que no puga veuri qui entri els que hi hagi darrera. D'això no se'n adonen D.ª Salvadora ni en Galceran que enrahonan.

D.ª Salvadora. Que ja la coneixía vostè aquesta obra?

Galceran. Si senyora: fins l'havía representat y tot, ja fa una pila d'anys.

Maria. Quin hora dèu ser?

Galceran, *mirant el rellotge.* Tres quarts de dotze.

Maria. Comensem. *(petita pausa, y cambi de tó en el recitar).*

La Maria se'n va a un cantó del escenari esperant la seva *sortida.* En Galceran es dirigeix al ascensor, un cop dins, s'adona que ve una senyora. La María hi vatorna a sortir y ab la mà l'invita a que passi. La senyora saluda ab el cap s'assenta. Ell, encara dret, va per apretar un botó del ascensor y pregunta.

Galceran. «Ell. Va al segón pis?

Maria. «Ella. Si senyor.

Galceran. Com jo a la reunió dels Comes...

Maria. A la que'm sembla que hi arrivarem els últims... acaben de tocar les deu... Ja'm pensava que trobaria la porta tancada...

Pausa curta.

Galceran. *D.ª Salvadora llegeix l'exemplar.* Me sembla que sento el piano...

Maria. Però que no arrivem? Çrech que està parat,

Mira a l'un costat y a l'altre.

Galceran. Potser vol escoltar la música.

Maria. Deixis de bromes. Estém encallats.

Galcernn. *Inspeccionant,* Efectivament.

Maria. Deu meu, que haurà succehit? No correm pas cap perill?

Galceran. En aquest pas no correm rés.

Maria. Vaja una calma té vostè... y ara, com s'arregla? Potser apretant un altre botó.

Galcerant, *ho fa posant la mà al biombo.* Inutil,

Després de inspeccionar,

Maria. A veure: deiximho probar a mi?

S'alsa.

Galceran, *cedintli el lloch.* Ab molt gust! (*Ella ho prova en va*). Això es que hi ha hagut algún desperfecte.,. Interrupció de la corrent no es, la bombeta es encesa,

Maria. *Que ja seu.* Afortunadament!

Galceran. Senyora! La seva exclamació'm fa molt poch favor!

Maria. Dispensiml... *(ell s'asenta).* El porter be dèu ser abaix. Fassi el favor de cridarlo.

Galcerant, *cridant ab veu baixa.* Porter! Porter!

Marla. Cridi més fort!

Galceran, *una mica més alt.* Porter!

Maria. Més!... Si no ho fa vostè ho faré jo!

Galceran. Que diu are? Podria creure qui la sentís que jo...

Maria. Jesús!

Galceran. Ja cridaré altre cop. Porter! *(alt. Escoltant).* Per forsa es fora o dorm. Comprénch que la situació es per vostè una mica violenta... però es alló: *una mala noche cualquiera la passa.*

Maria. Com s'enten! Qúe's creu que havem de passar la nit aquí?

Galceran. Jo bé m'hi resignaria... Penso que ni per un moment m'haurà cregut capàs... Tranquilisis: està baix la meva salvaguarda!

Maria. Gracies... però hauria de mirar de sortir d'aquí.

Petita pausa.

Galceran. A veure: Fassi'm el favor de deixarme un moment el vano, potser ab l'aire se'm refrescaràn les idees.

Ella li deixa el vano que du penjat al coll. lo que fa que pera ventarse, te d'acostarseli més resultant que's ventan tots dos. Pausa.

Maria. Me sembla mal procediment.

Li pren ab delicadesa el vano.

Galceran. *Pensa.* Tinch nna idea!

Maria. Digui:

Galceran. Ay! El resultat es segur... y no voldria que s'acabessin tant prompte aquets moments...

Maria. Cuiti, cuiti, digui.

Galceran, *estosega.* Si la causa de l'encallament es deguda a que l'engrenatge va una mica rústech donant una sotragada al ascensor es vencerà la resistencia. Manera de produir aquesta sacudida?...

Minyona. *Entrant tota temerosa, a la senyora.* Ay, senyora! Jo prou vinga remenar però'm sembla que la confitura s'está agafant...

D.ª Salvadora. *Que feya estona estava flairant l'aire, s'alsa alarmada.* Ja'm semblava a mi que aquesta olor que sentía... Ja'm dispensarà un moment, eh, Galceràn?

Se'n va precipitadament, seguida de la minyona. Ha deixat l'exemplar damunt de la tauleta.

Galceran. Fassi. fassi!

Maria. Aquestes minyones!... ahont eram?

Galceran. Quant jo dich: Manera de produir aquesta sacudida?...

Maria. Just! (*reprenent el diàlech*).

Galceran. Fent un salt.

Maria. A veure salti.

Galceran. Es poch el pes d'una persona, havem de saltar plegats. Fassi el favor de donarme les mans. *(fentho ella ab desconfiansa)*. Aixís!... A la una, a les dugues... a les tres. *(salten y despres inspeccionan)*. No havem saltat prou junts: Tornemhi.

Maria, *sentantse enutjada.* Ha tingut una idea lluminosa!

Galceran. *Pausa.* Ay! *(suspira)*.

Maria, *alarmada.* Que no's troba bé?

Galceran. Al contrari, molt bé'm trobo; he fet hay! per que pensava: Quants en el meu lloch...

Maria. *Interrumpentlo.* Parlem de coses indiferents, creguim.

Galceran. Com vulga: Va gaire al cinematograf vostè.

Maria. Hi vaig molt poch. *Pausa.* Quin temps més bonich, veritat?

Entre en Puigdengoles, Queda sorprés al veure el biombo, al sentir enrahonar s'hi acosta y sa sorpresa va en aument al entendre lo que diuen. En Galceràn parla ab tó de sinceritat gran y al mateix li contesta la Maria.

Galceran. Això es impossible! Jo no puch resistir el desitg de parlarli de lo hermosa que es vostè, dels seus ulls que'm tenen encantat... Quant més la vaig coneixent més aprecio els seus atractius...

Maria. Consideri la meva situació; pensi ab lo que m'ha promés!...

ESCENA IX

GALCERAN, MARIA, PUIGDENGOLES, *després* DONYA SALVADORA.

Pnigdengoles. *Sortint de darrera del bíombo y encarantse ab la Maria y en Galceràn.* Magnífich!

Maria. *Modesta, com si ho interpretés com un elogi.* Tan com magnífich!... Donchs ja ets aquí? Que tal?... No'm pensava que fos tant tart.

Pnigdengoles. Comprench que t'hagi passat el temps sense adonarten ab una conversa tan *animada!*

Maria. Estavem ensajant una comedia, un dialech. Encara no'ns surt prou bé... Com que es el primer ensaig.

Puigdengoles. T'equivoques: el primer ensaig l'has fet ab mi.

Maria. *Picada.* Què vols dir? *(cambiant de tó).* Perdonin que no'ls hagi presentat.

Pnigdengoles. Es per demés.

Galceran. *Ofés, mirantsel fit a fit y acostantse.* Me farà l'obsequi d'explicar?... *(al veure venir a donya Salvadora deposa sa actitut*

D.ª Salvadora. *Entrant, an en Puigdengoles.* Ah! ja ha arrivat! Que tal, Puigdengoles, com està?

Pnigdengoles. En ridicol donya Salvadora!

D.ª Salvadora. Y ara, què li passa?

Puigdengoles. Quasi rès. Preguntiu a la Maria.

D.ª Salvadora. Bah! Renyines d'enamorats? No'n faig cas.

Maria. Donchs jo sí que'n faig!

D.ª Salvadora. Peró que ha passat?

Maria. Que interpretant a sa manera algunes paraules que ha sentit del dialech, ja's creu ab el dret de fer certes suposicions!

Puigdengoles. Que interpreto a la *meva manera!* Que't creus que hi pugui haver algú tan manso que arrivés a creure que les paraules que deyes y't deixaves dir, aqui sols, no anaven de debó? Vaja, dòna!

D.ª Salvadora. *A Maria.* Perq no has dit que eran de la comedia? Ensenyali el llibre pera que se'n convenci! Es aquí.

El pren de demunt de la taula.

Maria, *oposantse a que li dongui.* No mamà, no li ensenyi, esperis, fassi el favor!

Ab energia.

Puigdengoles. Ho confesses donchs?

Maria. *Irada.* Te vull fer primer una advertencia: sino tens confiansa en la meva paraula, y mires el llibre, tot s'hanrà acabat entre nosaltres dos. Tingasho entès!

Puigdengoles. Hi han coses que s'han de veure per creureles!

Maria. *A donya Salvadora.* Dongali, mamà! *(an en Puigdengoles).* La plana. vuit.

D.ª Salvadora dona l'exemplar an en Puigdengoles, qui l'obra titubeijant, llegeix un curt moment per ell mateix, y, convensut, resta sense saber que ferse; per fi dirigintse a la Maria.

Puigdengoles. Tens tota la rahó.

D.ª Salvadora. Ho veu!

Puigdengoles. No obstant hauría jurat!... Perdonem, Maria, y te prometo que may més... *(an en Galceràn que s'ha retirat un xich al fons)*, y, vostè dispensi també...

Va per allargarli la mà, però desisteix al veure el posat altiu ab que'n Galceràn l'acull.

Maria. No, Puigdengoles, no s'esborra tan facilment com suposa una ofensa com la seva... Ara que reconeix el seu erro puch perdonarla, mes, oblidarla, may!

Puigdengoles. Anem, Maria, no t'ho prenguis aixís! No n'hi ha per tant!

D.ª Salvadora. També té rahó en Puigdengoles!

Puigdengoles. Jo t'asseguro que d'aquí en endevant...

Maria. *Interrumpentlo.* Tinch més amor propi, més dignitat de lo que vostè's creya. Es inutil, no insisteixi.

En Puigdengoles enfutísmat, va per anarsen, al ser davant de la porta es trova ab el senyor Llobateras y la Tieta que entran; geste de contrarietat.

ESCENA X

Els mateixos SENYOR LLOBATERAS *y la* TIETA, *després la* MINYONA.

Sr. Llobateras, *jovial.* Hola, Puigdengoles! Que diu de nou? Es queda a dinar ab nosaltres, veritat?

Puigdengoles. Gracies... m'es impossible, (*dissimulant*). Hi vingut, sols un moment perque ja ho havía escrit...

Sr. Llobateras. Esperi en havent dinat que

se'n anirà ab en Lluís. M'acaba de dir que aquesta tarda li convé ser a Barcelona.

Puigdengoles. No puch. A les tres m'esperaràn al despatx y sortiré ara en el tren de la una y cinch... Ho sento molt!...

Sr. Llobateras. Si que'm sab greu!... Però es alló que's diu: primer es l'obligació que la devoció...

Puigdengoles. Passiho bé, senyor Llobateras (*Li dona la má*). D.ª Salvadora! Maria!

Emocionat sense mirarla saluda ab el cap com a ne'n Galceràn y a la Tieta, surt pel fons un xich depressa. El senyor Llobateras adonantse d'aquella fredor pregunta a la seva dòna.

Sr. Llobateras. Però que ha passat? (*ab veu baixa*).

En Galceran està enrahonant ab la Tieta. La Maria neguitosa, volent contenirse, fulleja una ilustració de sobre la taula.

D.ª Salvadora, *ab veu baixa* Aquesta bleda de la Maria que ha donat les dimissories an en Puigdengoles!... Ja t'ho contaré!

Mira en direcció an en Galceràn, per indicarli: quant ell sia fora.

Minyona. *Entrant per la dreta.* Hi ha el senyor Rector ab un altre capellà que desitjan parlar ab vostès.

D.ª Salvadora. No hi sentit pas el reixat.

Minyona. Han entrat per l'altra porta.

D.ª Salvadora. *Al senyor Llobateras.* El senyor Rector!... que deurà voler? Alguna capta per les festes...

Sr. Llobateras. Probablement; veshi, veshi no'ls fassis esperar.

D.ª Salvadora. Vina tu també: si'm demanessin alguna quantitat no sabria quant donalshi... (*A la minyona*). Digui'ls que ja venim.

Surt la minyona.

Sr. Llobateras. Però...

Fa un signe indicant an en Galceran.

D.ª Salvadora. Ja hi queda la Laura y la Maria.

Sr. Llobateras. Com te sembli, donchs.

D.ª Salvadora, *an en Galceran.* Ja'ns dispensarà per un moment, eh? Galceran? Hi ha el Sr. Rector...

Galceran. Jo també, distret, potser els estich molestant... Vostés deuen haver de dinar...

Disposantse a anarse'n.

Sr. Llobateras. No diném fins a les dues... Esperi que torném almenys. Fassins aquest favor.

Se'n va ab D.ª Salvadora pel fons.

ESCENA XI

GALCERAN, *la* TIETA, MARIA

Galceran, *reprenent la conversa ab la Tieta.* Ahir, passant pel camí de dalt, la vaig veure a vosté darrera del Molí.

Tieta, *coqueta.* Feya una aiguada.

Galceran, *somrient.* M'ho va semblar que es-

tava pintant... Li estimaría que'm deixés admirar el seu album.

Tieta. Però si no'n sé gens... En fí, pera que no diguí que'm faig pregar... *(S'alsa per anar a cercarlo de demunt d'un moble. En Galceran es mira a la Maria que continua capficada fent veure que llegeix)*. No se'n riguil

Galceran. Perquè me'n haig de riure? *(Fullejantlo.* Oh, vosté es massa modesta; això està molt be, molt be... Quin gosset més macol... Està que parlal

Tieta. La portera me'l va matar aquest hivern ab esponja fregida... Quan ens vinga a veure a Barcelona li ensenyaré...

Galceran. Dissecat?

Tieta. No senyor. El seu capet a l'oii.

Galceran. Ah! també pinta a l'oli? No ho sabía... y aquí no té res? *(Mirant a la Maria)*.

Tieta. Poca cosa.

Galceran. M'agradaria véureho!...

Tieta. Donchs ho vaig a cercar.

Se'n va tota contenta.

Galceran, *per ell.* Gracias a Deu!

ESCENA XII

GALCERAN, MARIA

Galceran, *acostantse a la María.* Comprench que per delicadesa deuría ja haverme'n anat, però es qu'esperava la ocasió de trovarnos un moment sols pera dirli que'm perdoni, si per culpa meva...

Maria. Per culpa de vostè?...

Galceran. Sí, perquè encare que'n Puigden-

goles havía de conèixer que les paraules de vosté eran recitades, apreses, no sentides... en quan al tó de les meves, era d'una tant gran sinceritat...

Maria, *iuterrompentlo.* Com que vosté ja l'havía representat aquell diàlech.

Galcerant, *protestant.* Oh, no, Maria!... Era perquè aquelles paraules expressaven l'admiració y l'afecte que jo sento realment per vosté... Sápiga que la estimo de tot cor y que'm tindría per molt ditjós, si volgués ser la meva dona...

La Maria plorantes tapa la cara ab el mocador, Pausa.

Galceran. Perdonim, perdoni la meva brusquetat... No era aquesta una ocasió oportuna... ho veig...

Pausa.

Maria, *alsant el cap y sense mirar an en Galceran, decidida.* Oh! May!

Galceran, *desconsolat.* Que diu? May?... (*Petita pausa*). Es crudel aquesta paraula... *(Baix)* Tant li desagrado?...

Maria, *alsantse precipitadament, ab el mocador als ulls.* Oh, Deu meu! No puch! No puch! (*Se'n va plorant).*

Es queda sol en Galceran, preocupadíssim.

ESCENA XIII

GALCERAN, *la* TIETA

Tieta, *entrant per l'esquerra, carregada de quadros y apunts.* Aquí li porto unes quantes *notes de color!*

Galceran. Perdoni y permeti'm que'm retiri... (*Agafa el sombrero).*

Tieta. Però que li passa? Està tot trastornat!

Galceran, *d'esma, sense saber lo que fa.* Ah, es que l'estimo, l'estimo ab tota l'ànima! (*Surt depressa.*)

Tieta, *mirantlo sortir, joyosa, li relliscan els quadros de les mans).* M'estima! M'estima!

S'assenta a una cadira, emocionadíssima.

TELÓ RAPIT

ACTE TERCER

Jardí de la torra de la senyora Galceràn (D.ª Ramona) casa a l'esquerra a la que s'hi puja ab dos grahons. Tanca al fons; no's veu la porta que se suposa a un costat. Es el matí la Quimeta (cambera) arregla un petit ram de flors pera posar en el gerro que hi ha damunt d'una tauleta de jardí, cadires de jonch etc.

ESCENA I

La QUIMETA *y en* QUEL

Veu d'en Quel. Es pot passar?

Quimeta. *Que està fent un ram de flors y dirigintse al fons, mira a un costat.* Entreu Quel, ja es obert el reixat, apreteu la porta.

Quel, *entrant.* Hola, noya. Que no hi es ta mestressa?

Quimeta. Si, es a dins, que l'heu de veure?

Quel. No, ja li donaràs tu. Aquí li porto el cistell de pomes que'm va encomanar.

Quimeta. Està bé; deixeulo damunt de la tauleta.

En Quel ho fa.

Quel. Després passaré a cercar el cistell... Escolta: Ja me'n podries donar una d'aquestes roses.

Quimeta. Teniu.

Li dona y ell se la posa a l'orella.

Quel. Gracies. Que vas a fer un ram?

Quimeta. Ja està fet (*enseyantli*). Os agrada?

Quel. La veritat; no hi estich jo per aquesta mena de rams que ara s'estilen, fets com una garba.

Quimeta. Que també en sabeu fer vos?

Quel. Un masover vols que no'n sàpiga? Jo faig un xich de tot. de pagés, de nunci, de carter, curo els espatllats de pit, faig cistells...

Quimeta. Si que'n sabeu fer de coses!

Quel. Per xo el senyoret me va dir l'altre día que jo era una... ay! com ho va fer anar?... Una... *ensi... ensi...*

Quimeta. Ensiamada.

Quel. Callal... Are hi caich. una *ensicopedia.*

Quimeta. Això de la *copedia* os ho devia dir per que sou aficionat a la copa... Donchs com els feu, vos, els rams?

Quel. Mira; S'agafa un lliri d'aigua, ben gros y ab un bon manech; a sota s'hi posa la xeringuilla o geranis, després s'hi fa una passada de dalies vermelles ben apinyades l'una al costat de l'altre, a sota un sostre de blanques y unes quantes roses y clavells y, per vert, forses fulles de Maria-lluisa. Alló es una toya, macisa com un roch... y no això que es fa ara que semblan uns espolsadors *(la Quimeta riu).* No te'n riguis, no, que es aixís mateix... ¡Vaja no t'hi contis!... Me'n vaig a l'*ideya.*

Quimeta. Que vaigi de gust.., Suposo que dèu ser cosa de beguda..,

S'en va en Quel.

ESCENA II

GALCERAN Y QUIMETA

Sra. Galceran. *Sortint de la casa.* Ja has

regat les clavellines?

Les mira.

Quimeta. Si senyora.

Sra. Galçeran, *prenent la regadora y donantli.* Hi tornarém. Té, ves a omplir la regadora.

Li dona la que té a les mans.

Cambrera. Vol dir que ja no tenen massa aigua?

Sra. Galceran. Pobretes! Tenen més set que tú ganes de donalshi beure... Si't pesa massa no'n portis més que mitja cada vegada...

Cambrera. No ho deya per això, senyora...

Se'n va a omplir la regadora y torna.

Sra. Galceran. Mira aquestes passioneres, totes tenen el coll tort...

Cambrera. Diu en Quel que ja'ls hi escau; com son una flor mistica...

Sra. Galceran. Deixel dir an aquuell republicanot. *(Se sent trucar).* Truquen! Ves a obrir .. Mira avans qui hi ha y díguemho... Sègons qui sigui m'aniré a cambiar el *matinée.*

La Quimeta, que ha anat al fons de l'escena a mirar, torna.

Quimeta. *En veu baixa.* Hi ha el senyor Piñol.

Sra. Galceran. *Anantsen a la casa y enduentsen el cistell de pomes.* Feslo entrar y dígali que ja vinch desseguida.

La Quimeta va a obrir.

ESCENA III

QUIMETA, SENYOR PIÑOL

Quimeta. *Entrant precedida pel senyor Piñol, qui du el dit index de la ma dreta embolicat...* Ha sortit a cassar. Vaig a avisar la senyora.

Surt.

Sr. Piñol. Oh, dígali que si està ocupada ja tornaré un'altre estona.

Quimeta. *tornant.* Diu que tingui la bondat de molestarse un moment, que ve totseguit... Si vol passar a la saleta?...

Es posa a regar.

Sr. Piñol. No cal... *(Pausa, observa la Quimeta).* Quina regadora més maca!

Quimeta, *mostrantla.* Me sembla que no té rès de particular.

Sr. Piñol. La regadora vuy dir vostè... Com està regant...

Quimeta. El senyor Piñol sempre en tè una per dir!

Pausa.

Sr. Piñol. Deu ser cansat anar tantes vegades a omplirla... Es d'aquest estiu, veritat, que vostè serveix aquí

Quimeta. Sí, senyor... *(Pausa, tot rient)*... Que hi ha estat vostè a l'hivern en aquest poble?.. Me sembla que deu ser molt trist!...

Sr. Piñol. Tristíssim! Fa fredat! Vostè devía servir a Barcelona, oy?

Quimeta. Sí, senyor, en soch filla. Vostè hi viu?

Quimeta. Al carrer del Rech, cantonada al Born... Ah! y no hi ha jardí... A casa sí que la minyona ho té ben descansat!... soch sol...

Quimeta. *(Tos fingida)*. «Etxém!»

El senyor Piñol sentint els passo de la senyora Galceran, cambia d'actitut.

ESCENA IV

SENYORA GALCERAN, SENYOR PIÑOL, QUIMETA, *després* GALCERAN

Sr. Piñol. Deu me la guard, D.ª Ramona, com està? Dispensi que li dongui la esquerra...

Sra. Galceran. Molt bè, senyor Piñol, y donchs que diu de bo? *(Encaixa)*. Què hi té la mà?

Sr. Piñol. Rès! L'altre dia'm vaig cremar preparant uns fochs de bengala...! Ja li dich jo que els damnificats per les inundacions no estàn pas de sort.

Sra. Galceran. Y que han d'estar pobrets, si han perdut tota la cullita!...

Galceran. Qui del llop parla...

Sra. Galceran. Hola! Ja ets aquí?

Sr. Piñol. Com està, senyor Galceran? Dispensi que li dongui l'esquerra.

Galceran. Bé, gracias... y com va la cremada?

Sr. Piñol. Malament.

Galceran. Y donchs que no tindrem fochs?

Durant aquesta conversa la senyora Galceran ha tornat a agafar la regadora.

Sr. Piñol. Impossible!... Si m'ha dit el metge que d'això en tinch per una pila de dies... Aquí li porto la pólvora que ab tanta amabilitat va oferirme...

Es treu un paquetet de la butxaca y el deixa damunt de la tauleta.

Galceran. Y que vostè no volía acceptar... no sé perquè.

Sr. Piñol. Jo sí que ho sé! Ara ja li puch dir: les seves visites aquí'l costat m'havíen fet rumiar molt... Ja sé que vostè es amich del Sr. Llobateteras, però com aquest té una cunyada a la que jo...

Sr. Piñol. Vuy dir que totes les funcions benèfiques que he tractat d'organisar a favor d'ells, han anat a l'aigua... Ja's recorda d'aquel ball que no's va poguer celebrar perque ab l'escusa de batre no'ns varen voler deixar l'era per l'embalat; volguérem llavors conjuminar una vetllada en la que hi havíen de pendre part el seu nevot, la Elvira, en Comes, un servidor y tota una colla, y tampoch es varen poguer lligar tots els caps.

Sra. Galceran. Vostè sempre desvetllantse pera remeyar als desvalguts...

Sr. Piñol. Y ara que havía pogut organisar una festa nocturna al jardí de l'Establiment —ab el meu sol concurs pera que no sortissin entrebanchs—el dit me pren mal!

Sra. Galceran. No sabía que fos aficionat a la pirotécnia.

Sr. Piñol. Molt, y aquesta vegada pensava lluhirme. Ja hauría vist quin *ramillete!*

Entra en Galceran vestit de cassador, deixa la escopeta al costat d'una cadira; el senyor Piñol no'l veu.

Y el seu nevot, que es fora?

Galceran, *entrant.* Qui de llop parle...

Sra. Galceran. Ola! ja ets aquí?

Sr. Piñol. Com està Sr. Galceran?... Dispensi que li dongui la esquerra.

Galceran. Be, gracies... Y com va la cremada?

Sr. Piñol. Malament.

Galceran. Y donchs, que no tindrem fochs.

Durant aquesta conversa la Sra. Galceran se'n va al fons a regar.

Sr. Piñol. Impossible; si m'ha dit el metge que d'això en tinch per una pila de dias... Aquí li porto la pólvora que ab tanta amabilitat va oferirme.

Es treu de la butxaca un paquetet y el deixa damunt de la tauleta.

Galceran. Y que vostè no volia acceptar no se per què.

Sr. Pinol. Jo si que ho sé... Ara ja li puch dir. Les seves visites aquí al costat m'havien fet rumiar molt... Ja sé que vostò es amich del senyor Llobateras, però com aquert té una cunyada a la que jo...

Galceran. Peró, senyor Piñol!

Sr. Piñol. No, si ja ho se que no hi ha rès... Ella mateixa m'ho ha dit, però durant uns quants dies, fins vaig estar a punt de fer una barbaritat, cregui que no hi veya de cap ull...

Galceran. Que diu are?

Sr. Piñol. Després m'hauría sapigut greu... En fi! no vull pensarhi...

Galceran. Donchs tan mateix s'hi casa?

Sr. Piñol. Ja veurà, que haig de fer si no

vull acabar com els pollastres? Comenso a tenir alguns anys...

Galceran. Però els porta molt bé!

Sr. Piñol. Si, no dich que no! Me sento jove encare, ab energía y ganes de trevallar.. tant que fins penso extendre el negoci... com ella durà alguna cosa, sab?... (*Es mira el rellotge*). Però me'n vaig a pendre el bany, que's fa tart!... Y... ja ho sab, disposi en tot y per tot. *(En Galceran l'acompanya a la porta; al passar pel costat de D.ª Ramona que es al fons regant*). Passiho bé, D.ª Ramona... No s'hi cansi gaire.

Sra. Galceran. Passiho bé, senyor Piñol... Que no sigui rès lo de la mà!

Sr. Piñol. Gracies!

Surt ab en Galceran; aquest torna totseguit.

ESCENA V

Dits menys el SENYOR PIÑOL

Sra. Galceran, *anant a sentarse en un silló al costat de la tauleta.* Donchs no ha anat be, avuy, la cassera?

Galceran. Gens! He vist unes perdius en el marge de cal Uyà, anava jo ab la escopeta a l'espatlla tan distret que...

Ab els dits fa acció que li han fugit.

Sra. Galceran. Els enamorats sempre van distrets. (*A la cambrera que està regant, per tréurela d'allí*). Mira, Quimeta, ves a tirar un grapat de blat de moro a les gallines... y guaita si han fet cap ou.

Cambrera. Molt be diu. (*Se'n va).*

Galceran, *reprenent la conversa* ...Enamorat?... Als meus anys no cregui que m'hagi agafat tan fort com això!...

Sra. Galceran. La llenya seca es la que millor crema.

Galceran. Va! no'n parlém?

Sra. Galceran. Al contrari, parlemne! Tan que m'agradaría veuret content y felís... y tenirte vora meu. Quan vaig endavinar l'inclinació que posaves a la noya dels Llobaterás, vaig tenir una alegría pensant que lo que no havíen lograt els meus prechs ho lograríen els ulls de la Maria: retenirte... Perqué no insisteixes?

Galceran. No tinch edat de fer l'*ós*... ni es el meu caràcter... Me'n tornaré a Hamburg y el negoci y les diversions me distreuràn d'aquets mals de cap!...

Sra. Galceran. Pénsathi, Enrich!

Galceran, *somrient.* Va!... No més l'home sol es home fort, com diu l'Ibsen!...

Srà. Galceran. L'Ibsen?... No se qui es, ni vuy saberho... L'home ha nascut pera casarse!... y lo que'm sorprém es que tú, acostumat a lluitar, renuncíis al teu progecte a les primeres dificultats que trobes...

Galceran. Li sembla petita dificultat el que ella no'm vulga?

Sra. Galceran. Però tú no sospitas a que es deguda la negativa de la María?

Galceran. Que se jo!... No m'ho va volguer dir... Les dònes! No hi ha ningú que les acabi d'entendre may!... *(Pausa)*.

Sra. Galceran. Ja sabs que se'n ven a Barcelona?

Galceran, *vivament.* Quan? Com ho sab? Que han vingut a despedirse?

Sra. Galceran. No... Ho se per la minyona... Suposo que be vindran a dirnos alguna cosa avans d'anarsen... Que vols que't digui! Me sembla que si jo enraonava ab ella potser ho esbrinaría... Qui sab!

Galceran. No'n vull fer illusions... Gracies a Deu he trobat aquí lo que havía vingut a cercar, que es la salut, lo demés... no val la pena de preocuparsen,

Sra. Galceran. Be, no'm vinguis an a mi a ferte el desenganyat del mòn... A tú te convé casarte... y establirte aquí...

Galceran. A Vilajova?

Sra. Galceran. «Aquí», vuy dir a Barcelona.

Galceran. Y portar una vida arreglada, no retirar tart, anar vestit de llana y dormir ab estrenya-caps... Calli! me sembla que he sentit el reixat (*Mira a un costat*). Es la Maria ab el seu papà y en Lluis.

Sra. Galceran. Me'n alegro. Fes per manera de deixarme sola ab ella.

ESCENA VI

Dits, el SENYOR LLOBATERAS, *en* LLUIS *y la* MARIA

Sra. Galceran. Endevant, endevant!

Sr. Llobateras, *desde dintre.* Es pot passar? (*Entrant*). Com està D.ª Ramona? *(An en Galceran)*. Y vostè? (*Saludos*).

Lluis. Senyora... Amich Galceran... (*Saludos)*.

Sra. Galceran. Molt be, gracies... y la Senyora? Entrém a dins?

Sr. Llobateras. No cal, no's molesti per nosaltres. Fa de molt bon estar an aquí al jardí.

En Galceran que ha saludat a la Maria ab cert encongiment, ofereix cadires y es queda ab en Lluis conversant en el fons.

Sra. Galceran. Seguin: fassin l'obsequi.

S'assenten D.ª Ramona y la Maria, després el Sr. Llobateras.

Maria. Gracies.

Sr. Llobateras. Vením pera despedirnos, aquesta tarda ens en torném a Barcelona.

Sra. Galçeran. Tan aviat? Sí que ho sento.

Sr. Llobateras. A mi m'hauría agradat quedarme fins a mitg Setembre; però...

Maria, *interrompent.* Es per la mamà que tem la tardor... y com qu'es un xich reumàtica y aquí les nits son tant humides.., Després vindrà ab la tieta a despedirse de vostès... Aquest dematí ab el trasbals de fer els *mundos*...

La conversa continua ab veu baixa.

Sr. Llobateras. *An en Galceran, després de mirar la escopeta que hi ha en una cadira*). Que se'n va de cassera, Galceran?

Galceran. No, senyor. Ja n'he vingut... Que també hi es aficionat vostè?

Sr. Llobateras. Ho era... Me canso massa avuy... Y no's pensi, el cor se me'n hi va cada vegada que'l veig sortir ab l'escopeta

o desde'l jardí'l sento tirar ab la carabina de saló... Allavors me recordo de quan tenía vint anys que, encar que m'estigui malament el dirho, ont posava l'ull posava la bala...

Galceran. Vol foradar uns quants cartrons ab mi? Tinch una *Winchester* molt precisa.

Sr. Llobateras. Oh! fa tant temps que no he tirat...

Galceran. No vol dir rès. *(An en Lluis, que està examinant l'escopeta de'n Galceran).* Y vostè, no tira?

Lluis. Com aquet cigarro qu'es la quarta vegada que l'encench. *(Ho fa).*

Galceran, *al Sr. Llobateras.* Anemhi, donchs.

Lluis. Jo faré de públich.

Galceran. No, no, vosté també *tirarà*. *(A la Sra. Galceran).* Tia, ens en anem allà baix a fer uns quants *blancos.*

Sra. Galceran. Fassin, fassin. *(An el Galceran).* De pas digues a la Quimeta que tregui aigua fresca y prepari unes horxates a la glorieta.

Se'n van els homes.

ESCENA VII

SENYORA GALCERAN, MARIA

Sra. Galceran, *reprenent la conversa.* Estich segura de que'ls trobaré a faltar...

Maria. Vostè es molt amable.

Sra. Galceran. Me quedaré aquí tant sola!... El meu nevot se'n torna a Hamburg.

Maria, *ab vivesa.* Allí se'n va?

Sra. Galceran. Axís m'ho acaba de dir.

Maria. Per molt temps?

Ab emoció mal reprimida.

Sra. Galceran. No ho se... *Petita pausa.* Pobre xicot!... Sembla que aqui s'havía fet ilusions. *Pausa.* Escolti, Maria!

Maria, *suplicant.* No'm pregunti rès!

Sra. Galceran. No estranyi que insisteixí al interesarme per l'Enrich, es l'ùnich nevot que tinch... Y es tan bó. Ell m'ha contat tot lo que li passa y li costa resignarse a renunciar a una esperansa, a un progecte que s'havía forjat... Encare que ho mitg comprén...

Maria. Que es lo que mitg comprén?

Sra. Galceran. Que la noya a qui havía posat els ulls es massa jove per ell, creu que aquesta sía la causa del seu refús...

Maria. No!

Sra. Galceran. No?

Maria. Dispensi... No se'l que'm dich...

Sra. Galceran. Es que, potser, encare estima a l'altre.

Maria. Desprès de lo passat? May!

Sra. Galceran. *Petita pausa.* No ho acabo de entendre; per forsa hi té d'haver aqui algún mal entés. Ell l'estima, Maria, estiguin certa... *S'hi acosta, acaronantli la ma.* Perqué no li ha donat cap esperansa? Diguimho a mi, Maria, no li es simpátich?

Maria. Oh! si!

Sra. Galceran. Y, donchs! No creu que puga ferla felissa un xicot de les seves qualitats? Es instruit, té un cor noble... *Maria assenteix ab el cap.* Veritat?... Ademés té una fortuna que li permetará...

Maria, *aixecantse com desconsolada, mirant*

al cel. Els diners! Els diners! Vetaqui lo que podría pensar!... No, no, may!... prefereixo pérdrel per sempre.

Sra. Galceran. Com! Pérdrel?... Allavors l'estima!! *Maria fa vivament que si ab el cap, mentres es tapa la cara ab les mans y plora.* Es a dir que per qué es ric?...

Maria. *Ab lleu protesta per confirmar lo contrari.* No... No ha entés be les meves paraules.

Sra. Galceran, *alsantse y abrasantla.* Oh! Vina vina'm aqui, criatura, que't vull menjar a petons! *La besa.* Que bona ets! *Entra el Sr. Llobateras, en Galceran y en Lluis que tornan de tirar al blanch y presencien sorpresos aquella escena.* Ets un angel!

ESCENA VIII

Dits, en GALCERAN, SR. LLOBATERAS, LLUIS, *despres* ISABEL.

Sr. Llobateras. Però, senyora Galceran, no se l'acabi!... Deiximi'n un trosset pera mi al menys!

Sra. Galceran, Ab molt gust!... *Somrient.* però, ay! me sembla que aviat li reclamarán!

Sr. Llobateras. Quí?

Sra. Galceran. Qui te de ser? El que li demanará per casarshi.

Maria, *a Sra. Galceran.* Per amor de Deu!... Li he dit que...

Sra. Galceran, *a Maria.* Muxoni!

Sr. Llobateras. Pero que vol dir tot axó?

Galceran. Tía!

Sra. Galceran, *a Galceran.* Calla, tu...

deixem fer a mi. *Al Sr. Llobateras.* Sr. Llobateras, preparis a rebre la petició formal de la ma de la seva filla pera el meu nevot...

Galceran, *joyós.* La María consent?

La Maria ruburosa baixa el cap; el seu pare y el seu germà no surten de la seva sorpresa.

Sra. Galceran. La Maria es un angel. He lograt desvaneixerli certs escrùpols,, fills d'una delicadesa massa extremada...

Galceran, *anant al costat de la Maria y estrenyentli la ma.* Oh! gracies, Maria.

La Maria s'axuga la llagrimeta.

Sra. Galceran. Ja ho sab, Sr. Llobateras.

Sr. Llobateras. *emocionat.* Senyora, aquesta demanda feta aixís, tan impensadament... Ens honra molt y per la meva part... espero que no hi trovaré inconvenient...

Sra. Galceran. Un día d'aquets aniré exprofés a Barcelona pera demanarlos a vostè y a la seva senyora, la ma de la Maria...

Continua ab veu baixa.

Galceran, *a Maria, en un costat.* Que felís soch! Me sento torbat com un noy!... Es cert, Maria, que m'estimes un xich?

La Maria fa que si ab el cap molt lleugerament y vergonyosa.

Sr. Llobateras, *a Maria.* Que hi dius tu?

Maria corra a abrassar al seu pare.

Galceran, *abrassant a la seva tía.* Oh, gracies, tía. Que content estich! *An el senyor*

Llobateras, donantli la ma. Senyor Llobateras!...

ESCENA IX

*Dits y l'*ISABEL *després* QUIMETA.

Isabel, *que acaba d'entrar pel fons, havent trobat oberta la porta del reixat y presencía aquell quadro.* Bon día, tots! *No la senten y repeteix.* Bon día!

Tots cambian d'actitut sorpresos.

Tots. Bon día! Hola, que tal?

Visiblement enutjats.

Isabel. Me sembla que he vingut a descompondre un quadro. Que ensajaven, potser?

Sra. Galceran. Aquesta Isabel, sempre tan bromista!

Isabel. Venía pera demanarli unes quantes flors, com l'altre día, pera l'altar de la Verge.

Sra. Galceran. Per ella y per vostè les dono ab molt gust.

Isabel. Mercès, en nom de totes dues... En el nostre jardí ja no'n queda quasi cap, y com vostè té aquí unes roses-fransa tan boniques!... Son les mes hermoses que he vist.

Sra. Galceran. Son un regalo del meu nevot.

Isabel. Ja ho se; a mi'm tenen encantada.

Lluis, *que s'ha posat al costat de l'Isabel.* A mi m'encanten les que dú vostè.

Isabel. Ahont?

Lluis. No tinch cap mirall pera deixarli!...

Sra. Galceran, *Que'ls ha sentit somrient.* En Lluis sempre te una galantería pera dir.

Isabel. *an en Lluis.* Escolti: que l'ha trobada darrera d'un full de calendari, aquesta?

Lluis. Es completament original; hi he treballat una pila de díes. *A Galceran.* Vol fumar, Galceran?

Li ofereix un cigarret, que acepta; mentres encenen, Isabel s'acosta a Maria y li diu ab veu baixa:

Isabel, *a Maria.* Pero que ha succehit? Esteu tots emocionats.

Maria. *Ab veu baixa.* Ja t'ho explicaré en altre ocasiò.

Sra. Galceran, *que haurà fet un petit geste d'impaciencia per la presencia de Isabel, mirant en direcciò a la casa.* Quimeta!

Isabel, *a Maria, enguriosa.* Dígam al menys de que's tracta?

Maria. Desprès, desprès.

Ve la Quimeta.

Sra. Galceran, *a Quimeta.* Com l'altre día, cullirà unes quantes flors pera la senyoreta Isabel. Poshi també roses-Fransa. *Als demés.* Y, are, si volen ferme l'obsequi de passar a la glorieta, pendrán una horxata.

Isabel. Gracies, en aquest temps sempre ve bé; la Maria y jo vením deseguida!

En Lluis donarà el bras a la Sra Galceran.

Lluis, *a les noyes.* No volen pas unes estisores? *A la senyora Galceran, tot anantsen.* Li deixaràn el jardí plè de retalls.

Se'n van.

Galceran, *a les noyes.* Sobre tot no's fassin esperar gaire.

En Galceran junt ab el senyor Llobateras, que està un xich esmaperdut, es fican dins.

ESCENA X

MARIA, ISABEL.

Isabel, *aixís que son fora tots.* Apa, corre, dígam que ha passat pera trastornarte d'aqueix modo?

Maria. Trastosnarme? No. No hi havía perqué... Uu xich emocionada, si, aquestes coses, sabs...

Isabel. Però quines coses?

Maria. Ja t'ho pots pensar!... L'Enrich... *(corretginse)* EnGalceràn, que m'ha demanat.

Isabel. T'ha demanat? An a tú?... Jo somnío! Y tú què hi dius?

Maria, *ab entussiasme.* Que l'estimo!

Isabel. Aixís, de cop y volta?

Maria. Oh! no. De desde que'l vaig coneixer... Sino que no m'atrevía a confessarho ni a mi mateixa.

Isabel. Però y en Puigdengoles?

Maria. No l'anomenis devant meu. Tot s'ha acabat! Ja li vaig dir que'l seu comportament no'l perdonaría may!

Isabel. Ah! No'n sabía res. Deu ser molt fresch això.

Maria. Del mateix día que vares anar a Barcelona.

Isabel, *ab sorna.* Ja!... Y has corregut a dirho an en Galceràn que estabes lliura.

Maria, *ofesa.* Isabel! Veig que tens ganes de molestarme. Jo no hi dit res an en Galceràn.

Isabel. Be, may falta un bon germà com en Lluis, per exemple, que...

Maria. Ni jo ni en Lluis teníam res que dirli: el rompiment va ocòrrer devant d'ell.

Isabel. Quina casualitat! Are vegi!

Maria. Poch me creya que't prenguessis de aquesta manera l'anunci de la meva felicitat.

Isabel. Donchs que't pensaves, que'm quedaría ab la boca badada devant de la teva *trassa*?...

Maria. Sospito que estàs buscant promoure aquí una escena.

Isabel. No, noya, no! No t'espantarè la cassa... Es ben teva! Deixas al poeta pel comerciant de *cereals* .. Pobre Pierrot!... Are podrà entretenirse escribint uns versos al *Panís trionfant! Rey dels cereals!*

Galceran, *desde dintre de la casa.* Peró que no venen? *(Donant un pas fora de la porta).* Les estém esperant!

Isabel. Are veníam.

Surten l'Ísabel y la Maria. La escena's queda sola un moment.

ESCENA XI

QUIMETA *y en* QUEL

Veu den **Quel.** Quimeta!

Quimeta, *sortint del costat de la casa lligant un pom de roses.* Entreu!

Quel, *entrant.* Que fas de florista? Sempre't trobo fent rams... Venía a cercar el cistell si no l'haveu de menester.

Quimeta. Vaig a buscarlo.

Surt y torna ab el cistell.

Quel. Què tal? Eh, quines pomes més bones?

Quimeta. No ho sè; si encare no havem dinat.

Quel. No les has tastat? Això sí que no fa minyona.

Quimeta, *ab orgull.* Jo soch cambrera!

Quel. Per què no dius *camarista?*... Vaja, adeu, *assafata!*

Quimeta. Sempre sereu plaga!

Se'n va en Quel, mentres la Isabel y el demés surten de la casa.

ESCENA XII

QUIMETA, ISABEL, MARIA, LLUIS, GALCERAN

Isabel. *Sortint de la casa y dirigintse als que la segueixen.* Es impossible! No'm puch detetenir més. *(A la Quimeta).* Ja estàn les flors?

Quimeta, *donàntleshi.* Sí, senyoreta, si es servida.

Isabel, *que's punxa ab les flors.* Ay!

Es xucla el dit.

Quimeta. Que s'ha punxat? Dispensi.

Agafa les estisores y va pera péndreli el ram pera treuren les punxes. Isabel, sense deixarlo li senyala ont ha de tallar.

Isabel. Aquí. (*La Quimeta escapsa la punxa. La Isabel mirantse el dit*) Y m'ha fet sanch!

Lluis. Quina ha sigut la criminal? Això es un intent de fratricidi.

Isabel, *donantli una rosa té que arrenca del ram.* Aquí li entrego la culpable.

Lluis, *posántsela al trau.* Gracies... La condemnaré a reclusiò perpetua...

Isabel. No serà tant. Demà l'oblit li firmarà l'amnistía...

Galceran, *que estaba enrahonant ab la María.* Però això es Vilajove o es Versalles.

Isabel. En Lluis està inspirat avuy. Digui a la seva tía, Galceràn, que moltes mercés del ram... y que ja es l'últim, s'acaba la novena... La bona senyora, cada vegada que'm veya entrar, debía dir: «un pom de flor menys!»

Galceran. Al contrari, crech que, com jo, pensava «un pom de flors més».

La Isabel saluda agafantse les faldilles com en el minuet.

Lluis. Molt ben dit, Galceràn! Decedidament, sentím l'influencia d'aquest ambient càlit y saturat del perfums de les flors d'aquest jardí... y an a tú, María, no t'inspira aquest marc que veig que estàs sense dir res?

María. Es que estich embadalida escoltanvos.

Isabel, *irónica.* Oh, a la María no la impresionen *aquets marchs!...* Però me'n vaig! Passarho be tothom!

Lluis. Passiho be, Isabel. Molts recorts al seu papà.

Isabel. Mercés. Adeu, María.

María. Adeu, Isabel!

Isabel. Passiho be, Galceràn! *(Veyent que aquest fa l'acció de anarla a acompanyar.* Oh, no's molesti, fassi'l favor.

Galceran. Com pot dirsen molestia!

Se'n va acompanyant a la Maria.

ESCENA XIII y ULTIMA

LLUÍS, MARÍA *y després* GALCERÁN

Lluis. Pobre Isabel, que ja's creya haver pescat an en Galceràn!...

Maria. Ja ho pots dir!

Lluís. Res: que no n'ha sapigut prou!

Maria. *després de mirar a tots costats, segura de que ningú la sentirà, acostantse an en Lluís, ab tota malicia diu:* Es que s'ha topat ab mí que n'he sapigut més!

Lluis. Oh! Es a dir que tu...?

La Maria sentint venir an en Galceràn, li fa signe de que calli.

Galceran. *Entrant pel fons esquerra.* Que torném a entrar a dins? *(a María, oferintli el bras, que acepta sense ferse pregar)* Que orgullós me sento al donarte el bras.

Se'n van poch a poch

Maria. *ab fingida timidesa y emoció.* Enrich!

Galceran. Maria.

Surten

Lluis. *al publich, després de mirar com se'n van.* Y es de les romàntiques!

Mentres es disposa a seguirlos fent còmicament l'escandalitzat, cau el teló ràpid.

FI

REPARTIMENT

[E]nrich Galceràn.	Sr. C. Capdevila
[L]luis Llobateras.	Sr. Gimbernat
[D]. Joan Llobateras	Sr. Puiggarí
[D]. Policarp Piñol	Sr. Aymerich
[P]uigdengoles.	Sr. Donato
[Q]uel.	Sr. Flaquer
[M]aria	Sra. E. Baró
[L]a Tieta.	Sra. A. Baró
[I]sabel	Sra. Gotarredona
[S]ra. Galceràn	Sra. A. Verdier
[D]onya Salvadora.	Sra. Bayona
[M]inyona.	Sra. Abella
[L]a Quimeta	Srta. Roca

Estrenada en el Teatre Romea en la vetlla del 26 Setembre de 1910, baix la direcció de D. Carles Capdevila.

OBSERVACIONS

ACTE SEGÓN — ESCENA V

Pàgina 43.

Desde la segona representació se va sustituir (ratlla 24).

ISÀBEL Y ara sigui reservat, eh!

LLUIS Un reservat per les senyores!...

Per lo següent.

ISABEL Y ara, compto ab la seva reserva, eh?

LLUIS Ab la meva reserva? Que en vol fer de tanta gent?... Que va cap a casa?... etc.

ACTE TERCER — ESCENA IV

Pàgina 69.

Ratlla 29.

En lloch de *fer una barbaritat*
Deu dir *fer un disbarat ab vostè*.

Pàgina 67.

Desde la ratlla 19 fins a la ratlla 10 de la pàgina 68 sobra per ésser repetit.

Preu: 2 ptas.